

LIAUDIES BALSAS

KANADOS LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS

The PEOPLE'S VOICE, Lithuanian Weekly, Published by the Lithuanian Press Association, 139 Claremont St., Toronto 3, Ontario

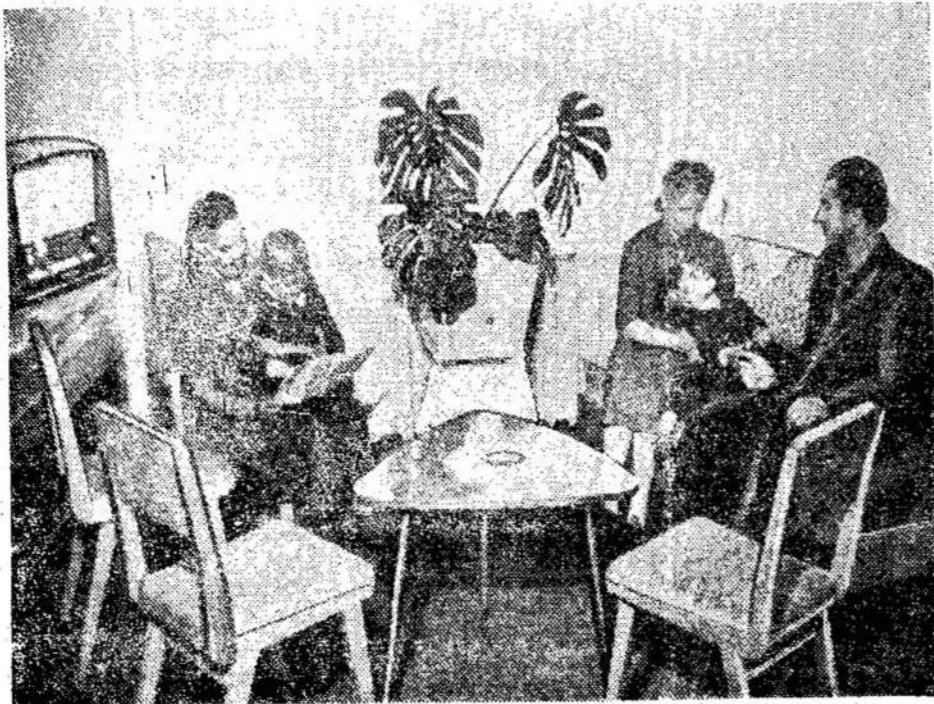
Authorized as Second Class Mail, Post Office Department, Ottawa.

Kaina 10 ct.

Nr. 33

Pentadienis, Rugpiūčio (August) 26, 1960, Toronto, Ontario

M E T A I XXIX

Prieš porą mėnesių nauja-
me name Raudondvario plen-
te (prie Kauno) įsikūrė 32

miesto darbo žmonių šeimos.
Naujieji butai apstatyti puoš-
niais moderniais baldais.

Nuotrauka parodo naują
darbininko Alfonso Paulaus-
ko butą.

Šunų Laimingas Nusileidimas Rodo, Kad Žmogaus Kelionė Erdvėj Galima

MASKVA. — Tarybų Są-
jungos mokslininkai praėjusią
savaitę buvo paleidę apie
Zemę 5 tonų raketą, kurioje
buvo du šunys, Strelka ir
Belka, pelės, žiurkės, musės,
augalai ir net mikroskopini-
ai vandens gyviai ir sėklos.
Raketai apskridus apie Zemę
17 kartų 200 mylių aukš-

Francis G. Powers Nuteistas 10 Metų

MASKVA. — Tarybinis
teismas nuteisė amerikiečių
žvalgybinio orlaivio U-2 la-
kūną Francis Gary Powers
10 metų. Tris metus turės
išbūti kalėjime, o likusią da-
lį kur nors nužymėtoji apy-
linkėj ar darbo stovykloje po
prižiūra.

Jo žmona ir jo tėvai, se-
suo ir eilė kitų stebėjo teis-
mo eigą.

Po teismo buvo leista jam
pasikalbėti su žmona ir tė-
vais. Žmona rengia atsikrei-
pimą į Tarybų Sąjungos pre-
zidentą dėl pasigailėjimo. Sa-
koma, kad ji išsireiškusi, jog
ji norinti gyventi Tarybų Są-
jungoje, kol jos vyras atliks
bausmę.

Visi stebėtojai pripažįsta,
kad teismas buvo švelnus ir
bausmė nedidelė.

tyje, erdvinis laivas su visais
keleiviais buvo laimingai su-
grąžintas atgal ant Žemės ir
visi keleiviai parvežti į Mask-
vą dėl ištyrimo.

Erdviniame laive buvo te-
levizija, tad mokslininkai ga-
lėjo stebėti gyvūnų reakciją
kelionės metu.

Visi gyvūnai buvo atrasti
geriausioje fizinėje padėtyje,
kada jie buvo išimti iš laivo.

Šis faktas rodo, kad ne-
truks ilgai ir žmogus pradės
tokias keliones apie Zemę, o
vėliau gal ir į Mėnulį. Jeigu
erdvinis laivas būtų skridęs
tiesiai į Mėnulį, jis būtų leng-
vai pasiekęs Mėnulį. Klausimas
tiksliai nusileidimo ant
Mėnulio. Tenai, matote, nėra
atmosferos ir parašiutai, ku-
rie pagelbėjo Strelkai ir Bel-
kai, ant Mėnulio nieko gera
neduotų.

Beveik apie tą laiką ame-
rikiečiai sugavo JAV moks-
lininkų paleistos raketos
kapsulę, kai nusileidžiant pa-
rašiuotu. Bet kapsulė buvo
mažutė.

Tarybiniai mokslininkai
mano, kad amerikiečiai yra
atsilikę nuo 3 iki 5 metų šia-
me klausime. Amerikiečiai
matyti dar nepajėgia paga-
minti tokių galingų raketų,
galinčių pakelti 5 tonas.

Tarybiniai mokslininkai
dar nepasiekė visų smulk-

menų apie gautus rezultatus,
bet tas faktas, kad gyvūnai
sugrįžo sveiki be jokių blo-
gų pasėkmių, yra užtektinas
įrodymas, kad ir žmogus ga-
lės atsilaukti.

Yra manoma, kad su se-
kančia raketą bus pasiūstos
beždžionės. Be abejonės, rei-
kia tikresnio užsitikrinimo,
kol pats žmogus apsispręs
keliauti, nors ir dabar sava-
norių netrūktų.

Statybos Darbininkai Pilnai Laimėjo Streiką

TORONTO. — Keli tūk-
stančiai statybos darbininkų,
kurie buvo išėję į streiką, pil-
nai laimėjo. Visi kontraktori-
ai buvo priversti pasirašyti
su unija sutartį, su labai
mažomis išimtimis.

Darbininkų algos su pra-
džia ateinančių metų pasieks
nuo \$2.90 iki \$3.10 į valandą,
priklausant nuo užsiėmimo.
Taipgi išsikovojo 40 valan-
dų darbo savaitę, atmoka-
mas atostogas.

Statyboje daugumą darbi-
ninkų sudaro ateiviai, ypač
iš Italijos. Unijos lyderis pa-
sakė, kad jie daugiau neįsi-
vaizduotų, jog bosas yra vi-
sagalas, kaip kad jie manė
būdami savo šalyse.

Lumumba Atsiprašė už Sumušimą Kanadiečių

LEOPOLDVILLE. — Kon-
go premjeras Patrice Lu-
mumba atsiprašė Kanadą už
sumušimą Kanados kareivių
Ndjili aerodrome praėjusią
savaitę. Jis sakė, kad kongo-
liečiai, vykdydami įsakymą
atidengti belgus parašiuti-
ninkus JT uniformoj, per-
griežtai pasielgė. Ateityje
bus vengiama tokių įvykių.

Kongo armijos viršininkas
pulkininkas Motubu taipgi
atsiprašė.

Tačiau matyti, kad Kongo
vyriausybė nelabai patenkinta
Kanados kareiviais. Lu-
mumba išsireiškė, kad jis

prašė prisiųsti francūziškai
kalbančių ekspertų, o ne ka-
reivių.

Jungtinėse Tautose (Sau-
gumo Taryboje) sekretorius
Hamarskjoldas buvo ap-
gintas. Jį palaikė 9 iš 11 n-
rių. Bet tas nedaug padės at-
statyti jo prestižą kongo-
liečių akyse. Jis čia įtariamas
kaip belgų simpatikas.

Lumumba reikalauja, kad
JT jėgos suvaldytų Katan-
gos provincijos premjerą
Tshombę, kurs nori atskirti
provinciją nuo Kongo. Lu-
mumba taipgi reikalauja,
kad baltieji būtų ištraukti iš
Kongo, o jų vietą užimtų Af-
rikos šalių kareiviai.

Tuo tarpu Katangoje buvo
suimtas Kongo teisingumo
ministras Rene Mwamba,
kaip užstatas. Orlaivis, bel-
gų komandą, skrido į Elisa-
betville, bet buvo priverstas
nusileisti Kaminoje.

Visi reiškiniai rodo, kad
padėtis Kongoje rimta.

Vakariniame Afrikos pa-
kraštyje pradėjo maištauti
Senegalas. Jis nori atsiskirti
nuo Mali federacijos, kurią
sudarė Senegalas ir Sudanas
(francūzų). Prisibijoma, kad
galį išsivystyti vidurinis ka-
ras.

Ima laiko, kol Afrika nu-
sistovės. Ypač kai tenai dar
tebeveikia imperialistų jė-
gos, norinčios kuo ilgiau pa-
sinaudoti Afrikos turtais.

Rasistai Eksplodavo Bomba Negro Name

CHATTANOOGA. — Šioje
apylinkėj sužeidė du mažus
negro šeimos vaikus padėda-
mi bomba (matomai dinamitą)
po namo stepais. Vaikai
— 3 metų ir 7 mėnesių, buvo
sukapoti langų stikly.

Šį mėnesį jau penkios bom-
bos išeksploduotos negrų ap-
gyventuose kvartaluose. Ši
buvo ketvirta 10 dienų bėgy-
je.

Visos eksplozijos įvyko
negrų distrikte. Nukentėju-
sios šeimos gyveno šiame
distrikte daug metų.

Atrodo, kad baltųjų rasi-
tų tarpe atsiranda visai su-
nickšėjusių žmonių.

"Pasmerkė" Dominikos Respubliką, Seks Kuba

SAN JOSE. — Amerikos
Valstybių Organizacija priė-
mė rezoliuciją, smerkiančią
Dominikos respubliką už pul-
dinėjimą ant Venezuelos. Bet
šis pasmerkimas veikiausiai
ir baigsis tik rezoliucija.
Svarbiausiu šios organizaci-
jos užmoju yra Kuba.

Kuba kaltinama flirtuo-
jant su komunistais. Mat ji
gindamosi nuo Amerikos e-
konominės agresijos, pradė-
jo prekybą su socialistiniais
kraštais.

Amerikos Valstybių Orga-
nizacijos vadovai, vyriausiai
JAV, nori pradėti kampaniją
prieš komunizmo įtaką.

Bet Fidelis Kastras sako,
kad Kubos atsakymas į AVO
planus bus Kubos žmonių ap-
ginklavimas iki "dantų".

VAKARŲ IR RYTŲ VOKIETIJOS SUSITARĖ

BERLYNAS. — Nors A-
merika draudžia Vakarų Vo-
kietijai turėti bent kokius
reikalus su Rytine Vokietija,
tačiau šioms dienoms tarpe šių
dviejų "kaimynų" pasirašy-
ta prekybos sutartis.

Sutartis įsigalios su pra-
džia 1961 metų. Pirmais me-
tais abi Vokietijos apsisieis
\$130,000,000 vertės prekėms.

Adenaueris norėjo "išside-
rėti", kad Rytų Vokietija lik-
viduotų pasienio kontrolę,
bet Rytai nesutiko, o sutar-
tis vistiek pasirašyta.

Iš Kanados Gyvenimo

Toronte sustreikavo keli šimtai Dominion Bridge kompanijos darbininkų. Eina gandai, kad streikas gali išsiplėsti po visą Kanadą, kur tik yra šios kompanijos įmonės.

Darbininkai negali susitariti su samdytojais dėl algų.

Vežikų unijos lyderis J. Haffa ir kiti tos unijos šios sakoma atvyksta Kanadon su planais praveisti plačią kampaniją vežikų tarpe.

Pirmas susirinkimas būsiąs Vancouveryje rugsėjo 29 dieną.

Vežikų unija, kaip žinia, buvo pašalinta iš Kanados Darbininkų Kongreso už bandymą paveržti kitas unijas. Haffa matyti nori atsigręžti.

Iš Montrealo pėsti eina keli "pėstininkai", kurie nori atėjti į Nacionalę Parodą Toronte. Tai virš 350 mylių kelionė. Keliautojų tarpe yra dvi merginos.

Tas atliekama, žinoma, pasigarsinimo tikslu. Neatrod, kad čia būtų koks nors mokslinis ar koks kitas bandymas. Nereikia nei mokslo, nei gabumo. Užtenka turėti laiko ir pasiryžimo.

Iš Kanados į olimpinis žaidimus Italijoje išvyko 80 kanadiečių.

Išvykdamį sportininkai nusiskundė, kad negavo reikiamos paramos iš visuomenės pusės. Jie išvykę turėdami deficito \$50,000.

Išlaidų numatyta turėti \$253,000. Buvę sukelta tik \$208,000.

Toronte suimtas W. Hamel, pas kurį rasta netikrų šimtinių sumoje \$41,200.

Suimtas pasisakė, kad jis pirkd tą sumą Montreale už \$3,400. Tik dvi šimtinės jis paleidęs į apyvartą Montreale prieš išvyksiant į Torontą.

Suimti kiti du asmenys, pas kuriuos rasta netikrų pinigų, bet jie ginasi, kad nieko nežinoję, jog tie pinigai netikri.

Toronto Distrikto Darbo Taryba priėmė tarimą, palaikantį Judomų Paveikslų Prozektorių Operuotojų Unijos pasiūlymą, kad jūdžiai būtų rodomi ir sekmadieniais.

Taryba reikalauja, kad miesto taryba kreiptųsi į provincialę vyriausybę dėl pakeitimo įstatymo ar pravedimo plebiscito.

Tarybos prezidentas William Jenoves pareiškė, kad jeigu nieko bloga nėra žiūrėjime bolės žaidimų sekmadienį, tai koks blogumas ga-

lėtų būti žiūrėjime jūdžių.

Kita, juk žmonėms nedraudžiama žiūrėti tų pačių jūdžių ant televizijos.

Kanadietis

Fordas "Patriotizmas"

Iš Detroito ateina pranešimas, kad Walteris Reuther, United Auto Workers unijos prezidentas, sakęs unijos šapų lyderiams, kad Fordas ketina gaminti mažus automobilius Vakarų Vokietijoje. Jis reikalavęs, kad Fordas gamintų tuos automobilius Amerikoje.

Apie tai praneša Ford Facts, UAW organas Rouge įmonėj, Dearborn, Mich.

Pagal tą laikraštį, Fordas planuoja gaminti 1962 metų mažus fordus Vokietijoje, kur auto darbininkų uždarbis yra 69 centai į valandą.

Jeigu Fordas savo planus įgyvendins, apie 20,000 darbininkų neteks darbo. Rouge įmonės, savo laiku samdžiusios 74,000 darbininkų, paliks apituštės. Dabartiniu metu tenai dirba apie 30,000.

Darbininkai gauna \$2.80 į valandą plus 50 cent. į valandą taip vadinamų "fringe benefits". Viso susidaro \$3.30 į valandą.

Vokietijoje Fordui kainuos 69 centai į valandą. Reikia, jis gali sutaupyti \$2.61 ant darbininko į valandą. Kompanijai, be abejonės, labai gerai. Bet kur dėsis tie 20,000 amerikiečių auto darbi-

ninkų? Ir tas dar ne viskas.

Gamindamas daug pigiau, Fordas pats gali sudaryti konkurenciją Amerikoje gamintiems automobiliams. Gali dar daugiau darbininkų netekti darbo. Fordui, žinoma, nesvarbu. Jis parduos jei ne vietinius, tai Vokietijoje gamintus automobilius, jo pelnas nemažės, o didės.

Reutheris nurodinėjo, kad Dearborn įmonėse yra vietos, reikiamų specialistų ir darbininkų gamybai tokių automobilių.

Tie maži atomobilai busi vadinami "Humming-Bird" ar "Cardinal". Jie busi mažesni už šių metų mažuosius.

Vakarų Vokietija eksportuoja 75 procentus savo automobilių. Auto darbininkai tenai važinėja dviračiais.

Reutheris sakė, kad ne vien Jungtinėse Valstijose, bet ir Kanadoje, šiuo tarpu yra du darbininkai dėl kiekvienos vietos auto industrijoj.

Kanadoje europiniai automobiliai šiuo tarpu sudaro 27 procentus visų Kanadoje parduodamų automobilių. Europiniai vis labiau plinta, kai Kanadoje gaminti vis sunkiau parduoda. Aišku, mažėja ir darbai auto industrijoj.

Daug ko atsiekti būtų galima trumpinant darbo savaitę, panaikinant viršlaikį. Galima būtų padaryti darbų pradendant senatvės pensiją mokėti pasiekus 60 metų. Bet unijos lyderiai šiais klausimais dar nekalba.

Darbininkas

Lietuvių Gyvenimas Lietuvoje ir Amerikoje

1. LIETUVA ŠIANDIEN — tai nedidelė knyga puspuslapiais, bet baisiai didelė ir stipri savo turiniu, nes joje labai teisingai pasakoma ir daugybė nuotraukų parodoma, kaip atrodo socialistinė Lietuva, jos žmonės ir gyvenimas: pasakoma ir parodoma žmonių, kurie lankėsi Lietuvoje 1959 m. ir viską matė savo akimis, jautė savo širdimi ir patyrė savo objektyviu protu. Kiekvienas lietuvis turi šitą knygą įsigyti ir platinti — juo labiau platinti tarp tų, kurie yra suklaidinti atžagareivių spaudos melais. 95 psl. Kaina 1 dol.
2. AMERIKOS LIETUVIAI ir ANGLISKŲJŲ SKOLINIŲ ŽODYNAS — Amerikos lietuvių laikraščių, knygų, mokyklų, parapijų, kultūros ir kalbos labai įdomus aprašymas. 366 psl. Kaina 2 dol.
3. SIRDIES RŪMAI — pirmasis lietuviškas romanas apie širdį. 449 psl. Kaina 2 dol.
4. ŠLIUPTARNIAI — didžioji Amerikos lietuvių gyvenimo knyga. 652 psl. Kaina 2 dol.
5. ČIKAGOS SESELIJAI — nuogojo gyvenimo vaizdai. 316 psl. Kaina 2 dol.

Visos 5 knygos sykiu tik 5 doleriai čia arba Lietuva. Persiuntimo kaštus apmokame.

Rašykite:

Dr. Alg. Margeris, 3325 S. Halsted St., Chicago 8, Ill.

Kanados Lietuvių Literatūros Draugijos Centro Komiteto Įsteigtas KNYGYNAS

160 CLAREMONT ST., TORONTO, ONT.

Teikia veltui pasiskaitymui įvairių lietuviškų knygų, daugumoje pokariniiais metais išleistų Tarybų Lietuvoje. Norintieji naudotis knygynu turi pasimokėti \$5.00 kauciją, kuri gražinama nustojus naudotis knygynu.

Knygos duodamos vienam mėnesiui. Po mėnesio nesugražinę ir nepersirašę knygas, turi mokėti po \$1.00 už kiekvieną pavėluotą mėnesį.

Paštu užsisakantieji knygas turi apmokėti persiuntimo išlaidas.

Knygynas atdaras penktadieniais nuo 7 iki 8.30 val. vakarais ir ketvirtadieniais nuo 2 iki 4 val. po piet.

Zemiau talpiname po dalį knygų sąrašo. Norinčius naudotis knygynu prašome išsikirpti juos ir užsisakant paštu naudoti knygos numerį.

KAIMIECIAI. V. Reimontas. Romanas. Pirmas tomas 276 puslapių; antras — 308 puslapių; trečias — 384 puslapių ir ketvirtas — 320 puslapių. Knygyne Nr. 204, 205, 206 ir 207.

MEDŽIOTOJO UŽRASAI. I. Turgenevas. Knyga 456 puslapių. Knygyne Nr. 208 ir 230.

PRISIKĖLIMAS. L. Tolstojus. Romanas. Knyga 616 puslapių. Knygyne Nr. 209.

IS PASTARŲ APIE AMERIKĄ. Ch. Dickens. Knyga 156 puslapių. Knygyne Nr. 210.

DU KAPITONAI. V. Kaverinas. Knyga 508 puslapių. Knygyne Nr. 211.

PASKUTINĖ RIBA. Hovard Fast. Apsaka. Knyga 256 puslapių. Knygyne Nr. 212.

SAULĖS RŪSTYBĖ. Algirdas Margeris. Romanas. Knyga 312 puslapių. Knygyne Nr. 214.

ČIKAGOS SESELIJAI. Algirdas Margeris. Žiaurios tikrovės vaizdai. Knyga 320 puslapių. Knygyne Nr. 215.

TOLI NUO TĖVYNĖS. Pietų Amerikos Lietuvių aprašymai. Knyga 224 puslapių. Knygyne Nr. 216.

UZ TARYBŲ VALDŽIĄ. V. Katajevas. Apsaka. Knyga 624 puslapių. Knygyne Nr. 217.

RINKTINIAI RASTAI. J. Jablonskis. Knyga 688 puslapių. Knygyne Nr. 218.

TRYS LAIKO SPAIVOS. A. Vinogradovas. Romanas. Knyga 700 puslapių. Knygyne Nr. 219.

KAPITONAS PRAMUŠGALVIS. L. Busenaras. Apsaka. Knyga 372 puslapių. Knygyne Nr. 220.

TOLIMOSE PAKRANTESE. I. Kasimovas ir G. Seidbeilius. Apsaka. Knyga 384 puslapių. Knygyne Nr. 222.

KERSTO UGNIS. Stasys Vaupšas. Aprašymai partizanų kovų. Knyga 648 puslapių. Knygyne Nr. 223.

GIRIA GAUDŽIA. V. Karolenka. Apsakymai. Knyga 400 puslapių. Knygyne Nr. 224.

STIPRIOS DVASIOS ŽMONĖS. D. Madvedevas. Aprašymas kovų. Knyga 556 puslapių. Knygyne Nr. 225.

TĖVYNĖS KARO FRONTUOSE. J. Macijauskas. Atsiminimai. Knyga 272 puslapių. Knygyne Nr. 226.

RINKTINĖ. Karolis Vairas-Račkauskas. Eilėraščiai-apsakymai-publicistika. Knyga 312 puslapių. Knygyne Nr. 227.

BUTKUS KERSYTOJAS. Jonas Avyžius. Apsakymai. Knyga 272 puslapių. Knygyne Nr. 228.

PABĖGIMAS. P. Tarasienka. Istorinė apsakoma. Knyga 220 puslapių. Knygyne Nr. 231.

GYVENIMAS NUGALI MIRTĮ. M. Puimanova. Apsakymai. Knyga 418 puslapių. Knygyne Nr. 232.

N. OSTROVSKIS. — S. Stregubas. Biografija. Knyga 396 puslapių. Knygyne Nr. 233.

KARJERISTAI. J. Grušas. Romanas. Knyga 292 puslapių. Knygyne Nr. 234.

DIDŽIŲJŲ TYRULIŲ PASLAPTYS. P. Tarasienka. Senovės tyrinėjimų aprašymai. Knyga 286 puslapių. Knygyne Nr. 235.

BUFNOS AIRES. V. Sirijos Gira. Romanas. Knyga 224 puslapių. Knygyne Nr. 236.

NE TO LIZDO PAUKSTIS. V. Tendriakovas. Apsaka. Knyga 176 puslapių. Knygyne Nr. 237.

BADAS. B. Bhatačarija. Romanas. Knyga 262 puslapių. Knygyne Nr. 238.

TARYBŲ LIETUVOJ

Už Nusiginklavimą ir Taikos Stiprinimą

VILNIUS. — Rugpjūčio 5 d. Politinių ir mokslinių žinių skleidimo draugijos patalpose įvyko Vilniaus miesto visuomenės atstovų susirinkimas, skirtas Pasaulinės Taikos Tarybos Biuro liepos mėnesio sesijos darbo išdavoms apsvaistyti.

Trumpu įžanginiu žodžiu susirinkimą atidarė Respublikinio Taikos gynimo komiteto pirmininkas T. Tilvytis. Politinių ir mokslinių žinių skleidimo draugijos lektorius M. Krestinas savo pranešime plačiai papasakojo apie Stokholme įvykusios Pasaulinės Taikos Tarybos Biuro sesijos nutarimų reikšmę.

Zodis sutękiamas elektros skaitiklių gamyklos darbininkei, komunistinio darbo brigados vadovei J. Drukienei. Darbininkų vardu ji rūšiai smerkia imperialistinius naujo karo kurstytojus.

Susirinkime kalbėję profesorius K. Daukšas, Lietuvos TSR žurnalistų sąjungos valdybos pirmininkas J. Karosas, kultūros darbuotojų profsąjungos Respublikinio komiteto pirmininkė M. Abeciūnaitė, Vilniaus "Elfos" elektrotechnikos gamyklos šaltkalvių brigados, kovojančios už garbingą komunistinio darbo kolektyvo vardą, vadovas S. Nyrko, karštai pritarė taikingai Tarybinės vyriausybės užsienio politikai, jos nenulstamai kovai už taiką.

Susirinkimo dalyviai vieningai priėmė rezoluciją, kurioje iš visos širdies pritaria Pasaulinės Taikos Tarybos Biuro Stokholmo sesijos nutarimams. Susirinkimas karštai parėmė Tarybinio Taikos gynimo komiteto nutarimą rugpjūčio 6-ąją surengti TSRS tautų kovos prieš atominio karo grėsmę, už nusiginklavimą dieną, ir paragino visus respublikos darbo žmones įsijungti į visuotinę kampaniją už kelio karui užkirtimą, už tvirtą ir ilgą taiką žemėje.

(ELTA)

Jau ketverius metus respublikos uostamiesty Klaipėdoje veikia liaudies operos teatras. Per šį laikotarpį teatro kolektyvas parodė P. Čaikovskio "Eugenijus Onieginas" ir D. Verdi "Traviata" operas. Teatro saviveiklininkai — Klaipėdos miesto darbininkai bei tarnautojai ir toliau sėkmingai darbuo-

Ukmergės žemdirbių Sąskrydis

Muzika, dainos skambėjo Pivonijos šile. Tūkstančiai Ukmergės rajono kolūkiečių ir tarybinių ūkių darbininkų sekma dienį susirinko į tradicinę žemės ūkio darbuotojų šventę — sąskrydį. Joje taip pat dalyvavo svečiai iš lenktyniaujančio Kėdainių ir kitų kaimyninių rajonų.

LKP Ukmergės rajono komiteto sekretorius V. Sokavičius papasakojo apie rajono žemės ūkio darbuotojų pasiekimus vykdant socialistinius įsipareigojimus. Kiekvienais metais vis daugiau pagaminama mėsos, primelžiama pieno, kyla derlingumas.

Ukmergiškius karštai pasveikino Kėdainių rajono vykdomojo komiteto pirmininkas drg. J. Bajoriūnas.

— Iš pradžių kukurūzų buvome numatę pasodinti 50 ha, — sako "Tulpiakiemio" kolūkio agronomas drg. Jankevičius. — Bet vėliau persi-

Gubas Rikiuoja Moksleiviai

Rumšiškių vidurinės mokyklos mokiniai padeda "Pravienos" kolūkio kolūkiečiams nuimti žiemkenčių derlių. Tik per vieną dieną dešimties mokinių brigada surišo ir sustatė daugiau kaip 5 tūkstančius pėdų.

Labai gerai dirbo dešimtos Regina Dementavičiūtė, Julė Pabiržytė, devintokės Regina Kunigelytė, Albina Sidaraitė ir kt.

B. Červokas

Kaišiadorių raj.

jas. Teatro darbuotojai paruošė naują lietuvišką nacionalinę A. Klenickio operą "Prie Nemuno", kurioje pavaiduota didvyriška tarybinė partizanų kova Dižojo Tėvynės karo metais.

Klaipėdos liaudies operos teatro "Prie Nemuno" premjera įvyko š.m. liepos 8 d.

Nuotraukoje: scena iš operos. Birutė (partizanų būrio rėšininke) — Klaipėdos 9-tos vidurinės mokyklos mokytoja Juana Milašienė ir Robertas (fašistinės armijos leitenantas) — Klaipėdos fašistinės fabriko direktoriaus pavaduotojas Faustas Alėšinas.

galvojome ir padidinome iki 70 ha. O besodindami, dar ir šita skaičių viršijome 9 ha.

Visi kalbėjusieji — Leonpolio tarybinio ūkio kerdžius drg. Jurevičius, Kalinino vardo kolūkio fermos vedėja drg. Apanavičiūtė, pareiškė, kad nesigailės jėgų socialistiniams įsipareigojimams įvykdyti.

Rajono žemdirbius sveikino LLKJS CK sekretorius A. Česnavičius.

Už geriausius rezultatus pavasario sėjoje pereinamoji Raudonoji vėliava paskirta K. Poželos vardo kolūkio I laukininkystės brigadai.

Karštai plojimais susirinkusieji palydi šauniusius pirmūnus, kuriems įteikiami garbės raštai ir vertingos asmeninės dovanos.

Meninę programą atliko rajono saviveiklininkai, o taip pat svečiai, atvykę iš Vilniaus.

F. Laurinaitis

Darbininkai -- Kolūkiečiams

Į Mažeikių rajono "Raudonosios žvaigždės" kolūkio raštinės kiemą įsuko pilkas autobusas. Atvyko Klaipėdos faneros fabriko darbininkų grupė. Įmonės kolektyvas šefuoja kolūki. Šefai pasižadėjo padėti pastatyti kiaulidę, talkininkauti nuimti derlių ir teikti visokeriopą paramą kolūkiui bei rengti koncertus.

Po dviejų savaitių į raštinės kiemą įsuko vėl tas pats autobusas. Šį kartą atvažiavo geriausi fabriko saviveiklininkai, kurie pasirodė su turtinga programa.

R. Labžentis

Pionierių Vasara

VILNIUS. — Prasidėjo moksleivių vasaros atostogos. Prie Baltijos krantų, prie Nemuno, Neries, Šventosios, Trakų ir Zarasų bei kitų upių ir ežerų, gražiausiose respublikos kampečiuose šią vasarą veiks 39 profsąjunginės pionierių stovyklos, kuriose išsės daugiau kaip 30 tūkstančių moksleivių.

Apie tūkstantį 8-11 klasių moksleivių vasarą praleis darbo ir poilsio stovyklose, kolūkiuose ir tarybiniuose ūkiuose.

Respublikoj taip pat veiks apie 70 miesto tipo ir apie 120 kolūkinį pionierių stovyklų.

KROVIMO PRIETAISAI ŽEMĖS ŪKIUI

PANEVĖZYS. — Remonto-technikos stoties kolektyvas pradėjo pagal žemės ūkio mechanizacijos ir elektrifikacijos institute paruoštus brėžinius gaminti universalius prietaisus "T-1" žemės ūkio kroviniams pakrauti ir iškrati. Nadojant šį prietaisą, krovinių iškrovimas iš automašinos paspartėja keturis kartus.

Šiais metais respublikos kolūkiams ir tarybinėms ūkiams bus pagaminta 3,000 tokių universaliųjų prietaisų.

Rugpjūčio Mėnesio Sąskaita

KLAIPĖDA. — Iš Baltijos jūroje žūklaujančio mažojo žvejybos tralerio Nr. 184 krantą pasiekė džiugi žinia. Laivo kapitonas Lakiūnas pranešė, kad tralerio įgula pirma laiko įvykdė metinę žuvies sugavimo užduotį. 1960 metams nustatytas žuvies sugavimo užduotis jau įvykdė penki laivai.

Bazės žvejų kolektyvas rugpjūčio mėnesio sąskaita jau sužvejavo daugiau kaip 12,000 centnerių žuvies.

Lietuviai Svečiai Iš JAV Kaune

KAUNAS. — Kaune vieši grupė lietuvių turistų iš Jungtinių Amerikos Valstijų. Jos sudėtyje gydytojas A. Butkus, kirpėjas V. Burda, namų šeimininkė A. Alekniene, teisininkas J. Danyš ir kiti — iš viso 39 žmonės.

Turistų grupei vadovauja N. Pakalniškis. Dauguma grupės narių prieš 30-40 metų paliko Tėvynę. Godžiomis akimis dabar jie stebi jos permainas.

Vakar svečiai iš Jungtinių Amerikos Valstijų aplankė Respublikinę Liaudies ūkio pasiekimų parodą Ažuolyne. Jie atsidžiai apžiūrėjo ekspozitatus, stebėjo skaičius, pasakojančius apie respublikos augimą, ypač jiems patiko nauji lietuviški baldai.

Po to turistai aplankė naują paminklą poetui V. Montvilai. Vėliau jie nuvyko į Kauno miesto vykdomąjį komitetą, kur miesto vadovai, vykdomojo komiteto pirmininkas V. Kučinskas jiems papasakojo apie Kauno miesto tvarkymą, jo augimą septynmečio metais.

Po pietų turistai nuvyko į respublikinę klinikinę ligoninę, kur juos sutiko ligoninės direktorius, medicinos mokslų kandidatas P. Jašinskas. Ilgai jie apžiūrėjo ligoninę, kalbėjosi su žmonėmis, daug klausimų davė apie sveikatos apsaugos sutvarkymą mūsų šalyje.

Bendromis Pastangomis

PANEVĖZYS. — Tokio linų derliaus senokai nėra matę Karsakiškio apylinkės žemdirbiai. Ir džiaugėsi kolūkiečiai savo lineliais, kurie žadėjo jiems gausias pajamas. Bet kartą plūptelėjo lietus su ledais, suguldė linus.

Suvorovo vardo kolūkio pirmininkas Vytautas Radvila, kartu su specialistais apžiūrėjęs išguldytus linus, nusprendė:

— Reikia gelbėti derlių.

Kolūkyje visi, kas tik gali, puolė gelbėti derliaus. Kolūkietė Petrė Vidugirienė atsivedė linų rauti sūnų Antaną, septynmetės mokyklos mokinį. Tiesiog iš vandens tenka rauti linus Aldonai Rudzinskienei su sūnumi ir dukra. Neliko nušalyje nuokitų ir senukas pašarų sandėlio sargas Domas Albavičius su žmona.

Leopoldville. — Kongo respublika ruošia savo armijos dalinius pasiuntimui į Katanga provinciją.

Štai kaip šiandien atrodo Antakalnis, kur anksčiau stūksojo mediniai namiūkščiai, vingiavo kreivos, duobėtos gatvelės.

Liaudies Balsas

SAVAITINIS KANADOS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS
LEIDŽIAMAS SPAUDOS DRAUGIJOS

Prenumeratos kaina:
Visur kitur metams \$4.50; pusei metų \$2.25
Kanadoj ir Didžiojoje Britanijoje metams \$4.00; pusei metų \$2.00

LIAUDIES BALSAS

160 Claremont St., Toronto 3, Ont., Canada
Telefonas: EMpire 6-4358

KAIP GI BUS SU TEISIŲ BILIUM?

Ontarijos Hydro komisija išleido patvarkymą, kuriame visiems 15,000 Hydro komisijos tarnautojams uždraudžiama ne tik siekti kokios nors vietos valdvietėse, bet ir dalyvauti politinėse kampanijose. Šis patvarkymas buvo išleistas tuoj po to, kai parlamentas Ottawoje priėmė Teisių Bilių, užtikrinantį visiems kanadiečiams civilines teises, kurių tarpe yra žodžio, susirinkimų ir spaudos laisvė. Nejaugi komisija visai užmiršo apie tą bilį?

Jeigu ir nebūtų to biliaus, vistiek atrodo labai nedemokratiška atimti tarnautojams labai svarbią teisę. Rinkimėnė teisė — siekti būti išrinktu arba agituoti, kad būtų išrinkti asmenys, kurių siekiai supuola su piliečio įsitikinimais — skaitoma pati svarbiausia demokratinė teisė. Bet visuomeniškai valdoma įstaiga stačiai uždraudžia siekti kokios nors valdvietės arba darbuotis už kitus.

Rodos, kad visiems federaliams tarnautojams yra uždrausta dalyvauti politikoje. Tai dar dešimtys tūkstančių piliečių he teisių.

EKSPERTAM PER NOSĮ

Kada Tarybų Sąjungos premjeras N. Chruščiovas paskelbė pasauliui, kad tarybinės antiorlaivinės raketos numušė amerikiečių orlaivį U-2 virš 60,000 pėdų aukštyje, amerikiečiai "ekspertai" pasakojo, kad tai išmislas. Girdi, greičiausiai orlaivis buvo nusileidęs daug žemiau. Kiti tvirtino, kad kas nors atsitiko orlaiviui ir buvo priverstas nusileisti. Abejojančių tamošių tarpe buvo eilė komentatorių spaudoj. Jų tarpe plačiai žinomi Joseph Alsop ir Drew Pearson.

Dabar, per teismą Maskvoje, minėto orlaivio lakūnas Francis Powers viešai pripažino, kad jo orlaiviui tarybinė raketa pataikė skrendant 68,000 pėdų aukštyje. Jis pats su vargu išsikraustė iš orlaivio.

Nors tai nėra taip svarbus dalykas, tačiau dar sykį parodo, kad taip vadinamos teisybę skelbiančios spaudos "autoritetai" negali būti patikimi, kada jie gina "teisybę".

IR KAIP ŽMONĖS NEBJOS JŲ

Amerikiečiai pyksta, kada kas juos perstato karo trokštančiais. Žinoma, nereikia suprasti, kad čia kalba eina apie visus amerikiečius. Didžiama jų nėra kalti tame. Bet vyriausybės nariai, militaristai ir daugelis politikierių tikrai užsitar nauja karo trokštančių žmonių titulu.

Aną dieną buvo pranešta, kad JAV astronomai studijuoja iš foto nuotraukų mėnulį, kur galima būtų steigti bazes. Supraskit, militarines bazes. Šiomis dienomis buvo paskelbta, kad sudarytas centralinis komitetas parinkimui taikinių Tarybų Sąjungoj dėl nuklinių sviedinių. Tą pranešimą padarė pats apsigynimo sekretorius Thomas Gates. Taikiniai "broliška" pasidalins JAV ginkluotos jėgos iki grodžio 1 dienos. To akivazdoje įgauna daug didesnę reikšmę ir U-2 skraidymai virš Tarybų Sąjungos.

Spauda praneša, kad Jungtinės Valstijos ir Britanija susitarė dėl požeminių nuklinių bandymų. Apie tai buvo kalbama anksčiau, bet amerikiečiai neturėjo pritarimo. Dabar matyti jau laimėjo savo pusėn Britaniją.

Tai tik keli pavyzdžiai, kurie gerai pavaizduoja amerikiečių karinį judėjimą taikos metu. To viso akivazdoje visai teisingai įtarti, kad amerikiečiai nori karo. Tai yra, valdantieji rateliai, politikieriai. Ko jiems reikia, tai tinkamos progos. Kas baisiausia, kad pasaulyje yra žmonių, kurie su noru suteiktų progą.

Ne taip seniai, jei pamenate, Laosos valdžia buvo paskelbusi, kad veržiasi į Laosą Šiaurės Vietnamo kariuomenė. Amerikiečiai buvo pasisiūlę tuojaus pasiųsti 10,000 kariuomenės. Laimė, kad Jungtinės Tautos pirmą ištyrė. Pasirodė, kad jokios "invazijos" nebuvo, grynas reakcionierių išmislas.

NEMUNAS

V. Reimeris

Iš aukštumų per žemumas,
Pro kalnus, per girias,
Sraunus banguoja Nemunas
Į gintaro marias.

Oi daug sunkių pavasarių
Nubėgo jo keliu,
Oi daug ir mūsų ašarų
Nuplovė jis galių.

Bet šiandien senas Nemunas
Skaidrus, kaip niekados,
Ir pilnas, kaip gyvenimas,
Didybės ir jėgos.

Sunkias nuplukdęs klaikumas
Į Baltijos gelmes, —
Jis šiandien nesulaikomas
Ir teks veržlus, kaip mes.

Graži, kaip tujen, Nemune,
Galinga ir laisva
Naujajame gyvenime
Ir mano Lietuva!

Laukit Misijonierių

J. YLA

Tikėsit, ar ne, bet galime susilaukti misijonierių. Turu mintyje lietuviškus misijonierius, užsimojusius atvesti į "teisingą kelią" progresyvius lietuvius. Tai ne koks juokas, o tikra tiesa.

Tūlas Al. Gimantas pasigenda progresyvių lietuvių. Tėviškės Ziburiuose jis rašo ilgą straipsnį tuo klausimu. Jisai, svarstydamas šį klausimą, sako:

"Toji vidinė lyg geležinė siena tarp jų ir mūsų labai ryški, gal net ryškesnė, kaip betkada, jaučiama ir šiandien. Esame visiškai atsiri-boję vieni nuo kitų, elgiamės, lyg nebūtume tos pačios tautos vaikai, lyg nebūtume vieno ir to pačio kraujo šesės ir broliai".

Kaip matote, jis kreipiasi prie progresyvių gana maloniais žodžiais.

Ir už tai jis nekaltina vien progresyvius. Girdi:

"Ir vieninteliai mūsų santykiai tėra tik jų pikietavimas, tarpusavio pasispiaudymas, pasikolijimas, na, ir spaudoje, nusileidimas iki tų pačių 'progresyvių' lygio ir kiekvienam rašančiam garbės nedaras mūsų polemikos lygis. Tai esą geriausios priemonės santykiauti su suklaidintais tautiečiais. Argi?"

Čia galima jam pastebėti, kad progresyviai nei jų spauda niekad nebuvo nupuolę taip žemai savo atsi-nešime linkui dipukų. Jie nesu-ntinėjo grumojimų lais-kais, jie nepikietavo, jie ne-vedė kampanijų per telefo-nus, jie neatkalbinėjo biz-nierių, kad nesiskelbtų dipu-kų spaudoj. Jie niekur nie-kam neskundė, negrumojo

primušimu ar išėdumu iš dar-bo, ką darė "neklaidingieji".

Al. Gimantas eina toliau:

"Keista, bet tokiam mūsų elgesy nerasmine nei krislo lietuviškosios, nei su žiburiu nepamatysime ir krikščioniškosios meilės".

Labai teisingai! Bet jie nori, kad progresyviai juos apkabintų ir pa-bučiuotų.

Al. Gimantas mano, kad reiktų eiti nuo pikietavimų prie misijonieriškų žygių.

"Žmonės", tęsia jis, "nere-tai gal tikri didvyriai, atsi-žada civilizuoto gyvenimo teikiama patogumų, pasi-švenčia misijoms, stato į pa-vojų savo gyvybę, bet nieko nebodami, skverbiasi į lau-kines ar puslaukines gimines, kad neštų jiems tikėji-mą, viltį, meilę. Misijonieriai aukojasi ir dirba visų pirma todėl, kad jie šventai tiki tuo ką skelbia ir, kad myli savo artimą labiau už save. Štai, iš čia tryksta jų pasišventi-mo esmė ir prasmė.

"O mes? Mes, atrodo, pir-miausia temylime tik save, žinome savąją tiesą, tikime ją, bet nededame nei mažiausiu pastangų, kad su ja supa-žindintume ir kitus mūsų se-ses ir brolius. Mes bijome jų. Bijome mažiausių nemalonu-mų, bijome jų žodžių, kurie gali mus užgauti, bijome, gal būt, ir fizinės nuoskaudos. Tiesa, darbas, toli gražu, ne-būtų nei lengvas, nei malo-nus, nei nepavojingas. Gal to žinojimas ir stabdo mūsų veiklą ir betkurią galimą pastangą. O gal kartais ir kaikas iš mūsų abejojame savosiomis tiesomis? Bet juk taip sunku prileisti tokią ga-limybę, artimą visiškai nesą-

monei... Tad kas mus su-laiko? Gal mirtinė neapykan-ta, pagieža ar tik paprastas ir daugmetinis įprotis? Mums įsakyta mylėti net savo neprietelius, o ką jau bekalbėti apie savo tautos narius, nežiūrint, kaip labai jie klysta ir yra nutolę nuo mūsų įsitikinimų. Ir tas tik rodo, kaip labai jie yra reikalingi mūsų supratimo ir talkos, nors iš pirmojo žvilgsnio sprendžiant, jie visai to nenorėtų ir kratytųsi. Žinokime, kad jų rankos nė-ra tiesioginiai suteptos sa-vųjų tautiečių krauju, jie ne-dalyvavo jokiūse žudynėse, kankinimuose ir vienintelis jų nusikaltimas (jei tas žodis išvis šioje vietoje tiktų), tē-ra jų besaikis sovietinės prie-spaudos Lietuvoje garbini-mas ir pritarimas".

Taigi, kaip matote, pro-gresyviai nėra jau tokie "blogi", tik reikia gerų misi-jonierių. Galimas daktas, kad ir atsirastų tokių žmonių. Kaip yra sakoma, Kristus paliko visas avelas ir nuėjo ieškoti vienos paklydėlės. O čia juk ne viena.

Mes galime tiems būsi-miems misijonieriams atsa-kyti labai trumpai.

Progresyviai misijonierių nebijo, jiems nieko bloga ne-darys, kaip nedarė iki šiol. Juk ir dabar ateina dipukų į progresyvių sales, į paren-gimus. Jų niekas net neužka-bina. O jei kuris iš svečių pradeda savo seiles varvin-ti, tai ignoruojama. Eet tie misijonieriai turėtų taipgi atsiminti, kad darbas, kaip Al. Gimantas pastebi, nebus lengvas.

Matote, progresyvus lietu-vis nėra vienintelis žmogus šiame pasaulyje. Jį daro pro-gresyviu ne vien tas, kad jis "garbina sovietinę priešpaudą" Lietuvoje. Jis buvo pro-gresyvus daug metų prieš sovietizmo atsiradimą Lietu-voje.

Visose tautose yra progre-syvių žmonių. Vienose dau-giau, kitose mažiau. Progre-syvių tarpe yra ne vien dar-bininkų, mačiusių daug var-go. Yra daug inteligentų, pa-siturinčių žmonių. Ne vien skurdas ar vargas daro žmo-nes progresyviais. Juk yra didelių atžagareivių ir darbi-ninkų tarpe.

Progresyviai skiriasi nuo Al. Gimanto ir jo bendra-minčių savo pažiūromis ne tik linkui Lietuvos, bet ir daugeliu kitų klausimų. Jie skiriasi religijos, taikos, dar-bininkų santykių su samdy-tojais ir kitais klausimais. Tai ne kokie paklydėliai, o apsiskaitę, plačių pažūrų žmonės. Daug kame jie pra-lenkę taip vadinamus inteli-gentus, tebesilaikančius įsi-kibus kunigų sūtonos.

Progresyviai ir pasiliks progresyviai.

(Pabaiga ant 9 pusl.)

Pastabos

Pabaltijos ponų bėglių kanadiečių atstovybė, buvo nuvykusi į Otavą prašyti malonių. Kaip Tėviškės Žiburiai praneša, jie matėsi su premjeru Diefenbakeriu ir patiekė jam savo prašymus.

Kaip žinome, bėglių ponų apetitai nemaži, tad ir jų atstovybė labai daug ko prašė, bet nieko negavo.

Visų pirma, jie norėjo, kad Pabaltijo šalyje būtų sugrąžintos pabėgusiems ponams.

Jie norėtų, kad Kanada panaudotų ir Jungtines Tautas ir kitas priemones dėl šių tikslų. Bet premjeras atsakė, kad to negalima dabar padaryti, nes esąs labai prastas momentas, blogas laikas.

Iš tikrųjų. Dabar gi vasara, šilta... Visi susirūpinę, kaip vasarą praleisti...

Keista, kad mūsų bėgliai ponai to negalėjo suprasti!

Bet to negana. Ponų bėglių atstovybė nemažiau norėjo, kad mūsų vyriausybė "įkurtų specialų organą" studijavimui "komunizmo" ir rinkti apie jį medžiagą...

Šitą ponų užgaidą reikia suprasti teisingai, aiškiai.

Tai biauirus jų kėsiniams prieš savo tautiečius.

Šituo prašymu jie norėjo, kad mūsų vyriausybė suteiktų jiems galią priedangoje "rinkimo medžiagos, bei studijavimo "komunizmo", terorizuoti tuos lietuvius bei kitus, kurie ponų bėglių neklauso.

Panašiai veikia, žinoma sauvališkai, ukrainiečiai nacionalistai Toronte. Ta jų veikla ypatingi ryški prieš kokius rinkimus.

Tada jie vaikšto pas savo tautiečius po namus, sudarinėja sąrašus, prikalba žmonėms visokių grumojimų, kad tik juos paveikus.

Taip tai jie "renka medžiagą ir studijuoja "komunizmą".

Ir tai nėra jokia paslaptis. Apie tą visi žino.

Panašius sąrašus sudarinėti griebėsi ir mūsų lietuviškieji ponai, kai atvažiuo. Jie ir surašinėjo ir fotografavo...

Tik niekas iš to neišėjo. Gal vieną kitą ir išgąsdino, tačiau, abejotina.

Senieji kanadiečiai tik pasijuokė iš jų, kaip iš durnelių. Ir teisingai.

Ponai musė kandę, nuleido nosį.

Dabar jie tą norėtų atnaujinti. Atnaujinti tik jau su vyriausybės užgyrimu ir

Kinijos Liaudies Respublikos. Žymiai padidėjo pirkėjams siūlomų įvairių radijo imtuvų tipų skaičius.

Nuotraukoje matome pir-

kėjus, kurie įsigyja "Šanchajaus" markės radijo imtuvus Šanchajaus universalinėje parduotuvėje Nr. 2.

Ką Kiti Rašo

Jie ir mes

Kai mūsų žmonės, nuvykę į Tarybų Lietuvą dalyvavo jos triumfo šventėje, kai jie audringai pajuto socialistinio gyvenimo pulsą, kai jie, sugrįžę Amerikon, parsivežė namo didžiausius glėbius naujų minčių ir įspūdžių, tai kita amerikiečių lietuvių ekskursija buvo nuvykusi į Miuncheną (Bavariją) atsigavinti katalikų bažnyčios suruoštame eucharistiniame Kongrese, kur iš daugelio kraštų buvo susirinkę sakramento garbintojai. Tai ekskursijai vadovavo vyskupas Brizgys ir jodosios magijos daktarai.

Tauta neva ta pati, bet šių dviejų grupių keliai diametriškai skirtingi, skirtingos jų gyvenimiškos misijos.

Mums, progresyviams lietuviams, vyskupo Brizgio

pavestu jiems darbu "rinkti medžiagą..."

Tada jie turėtų autoritetą. O tai, savaime, būtų gera priemonė moraliai terorizuoti jiems nepaklusnius žmones, užsisėsti jiems ant sprando.

Štai kas iškelia šlykščiausias ponų bėglių užgaidas!

Bet, kur trumpa, ten ir trūksta. Taip ir čia.

Iš to nieko neišeis. Vyriausybė turi savo organus, savo policiją.

Ponų bėglių talka jiems reikalinga tik dėl "bendro sentimentų", bei šunelių, savo tautiečių kandžiotojų rolė. Ir už tą "veiklą" juos pagyrė, paglostė.

O terorizuoti žmones Kanados įstatymai neleidžia.

Taip tai, ponų "atstovų" prašymas ir liko šauksmu tyruose.

Ponai bėgliai ir vėl musė kando...

Z. JANAUSKAS

davatknas tolimesnis net už Tibeto dalai lamas, net už Indijos fakirus.

Sakramentų garbintojų Kongresas masiniai lojojo materializmą ir isteriškai pūtė dumplės prieš naują socialistinį pasaulį.

Kardinolai ir davatkos šaukėsi dangiškos pagalbos. Dar prieš Kongresui įvyksiant, popiežius Jonas pabrėžė naujų indulgencijų, reformuodamas katalikų maldas, mišias, rezančius.

Bet juk tai ta pati muziejinė seniena, ta pati scholastika ir mistika.

Naujas pasaulis įkvėpimą senia moksle, kultūros gerybės, stebėtinae ekonominiams progresams.

Ir lietuvių tauta su juo.

— L. PRŪSEIKA

Per šimtą metų

Nesijuokit jūs, kritikai iš užsienio — Amerika majestotiškai žygiuoja pirmyn.

Tennessee valstijoje, Shelby apskrityj, kur negrai sudaro trečdalį gyventojų, per šimtą metų į Demokratų partijos vadovybę nebuvo išrinktas nei vienas negras. Demokratų partija ten yra įsiamžinusi. Respublikonų partijos faktiniai nėra.

Bet štai, peraitą savaitę Shelby apskrityj įvyko stebėklas. Demokratų komitetas, kuris susideda iš 31 asmens, išrinktas negras advokatas Jesse Turner!

Koks stebėtinasis progresas padarytas per šimtą metų. Jeigu taip seksis ir toliau, tai už kelių šimtų metų, ar tūkstanties, abiejų rasių integracija bus įvykęs faktas.

Bet palaukite, nesiskubinkite. Toj pačioj Shelby apskrityj į baltaveidžiams skiriamą knygyną įžengė grupė jaunuolių ir paprašė duoti jiems pasiskaityti knygų. Ant tų karštų pėdų atvyko policija ir be jokių tolimesnių

ceremonijų išprašė negrus laukan. Įstatymai draudžia jiems įžengti į bibliotekas, skiriamas baltaveidžiams.

Ar ir vėl reikės laukti šimto metų?

Sakytume, tokie prajovai ir tokie biauirus paradokso yra reta išimtis. Bet taip nėra. Segregacija mokyklose, segregacija transporte, segregacija knygynuose ir net maudynėse, net parkuose taip įsigalėjusi Missisipi, Alabamoj, Georgijoj, South Carolinoy, Louisiana taip įsitvirtinusi, taip įsišaknėjusi, kad ten ir per šimtą metų niekas nepakitėjo.

Kennedy ir Johnsonas, respertyviai demokratų kandidatai į prezidentus ir viceprezidentus, neabejoja, kad būsimuose rinkimuose jie atkariaus iš republikonų visas tas pietines valstijas, kurias demokratai buvo praradę 1956 metais. Jei jie tokie galingi ir įtakingi, tai kodėl jiems nenuvykti į Pietus ir apšvarint Demokratų partiją nuo rasistinio purvo ir dumblo?

Bet jie to nedarys. Jie pasitenkins pigiomis demagogiškoms deklamacijomis apie laisvę ir laisvą pasaulį. O valdžios vairs, kaip buvo taip ir pasiliks diksokratų rankose.

— VILNIS

Jų Padorumas

Tėviškės Žiburiai. Toronte leidžiami "gerų katalikų", rašydami apie Jungtinių Valstijų ir Kanados lietuvių turistų atsilankymą Lietuvoje, štai ką porina:

"Iš šių metų ekskursijų krenta į akis ypatinga tyla. Pirmojoje ekskursijoje dalyvavo net pats Vilnies redaktorius Jonikas. Bet, būdamas Lietuvoje net tris savaites, jis savo laikraščiu neparašė nei vieno pranešimo. Vilnyje buvo išspausdintas tik straipsnelis jos administratoriaus Pauliuko, rašytas betgi Tiesai, o Vilnies tik perspausdintas. Normaliose sąlygose tai nesuprantamas reiškinys. Pats redaktorius nerašo savo laikraščiu apie tėvynę, kurios gyvenimas visiems rūpi, nei iš jos, nei net grįžęs (išspausdino grįžęs pastabėlių Vilnies nuolatiname skyrely Kasdien). Aišku, tai dėl to, kad ten važinėjant sovietiniai propagandistai nesuskubo paruošti straipsnių, kurie turės būti paskelbti Joniko ir kitų vardais, o jiems patiems, matyti, buvo uždrausta rašyti, kad kartais nepadarytų klaidų" ir neparašytų tikrų įspūdžių. Tenka laukti, kad tie jų "įspūdžiai" netrukus bus prisiųsti ir pasipils tiek Vilny, tiek Laisvėje, tiek Liaudies Balse, kuris apie grįžusius tiek topranešė, kad grį-

ŠYPSENOS

Skirtumas

Grazi mokytoja aiškino mokiniams skirtumą tarp abstrakto ir konkretiško.

"Konkretiškumas reiškia ką nors, ką jūs galite apčiuopti, matyti", sakė mokytoja. "Abstraktas — toks dalykas, ko negalima matyti. Kuris iš jūsų duosite pavyzdį?"

Mažas Tomukas iš pirmo suolo pakėlė ranką.

"Mano kelnės yra konkretus dalykas, o jūsų, mokytoja, abstraktus".

Jis netikėjo

"Kodėl Nojus pasiėmė į savo arką visų gyvūnų po du?" klausia berniukas.

"Už tai, kad jis netikėjo pasakai apie gandrą".

Nepaprastas drąsumas

Užsidegus orlaivio abiems motorams, lakūnas užsidėjo parašitą ir sušuko į keleivius:

"Nepulkit į paniką! Aš vykstu pagalbos".

žę pilni puikių įspūdžių ir kad iš Rusėnienės Kanados muitininkai Montrealy atėmę atsivežtą iš Lietuvos skilandį...

Paskuj dar prideda ir tai, kad "žmonės buvo vežiojami pagal planą į iš anksto paruoštas vietas, vaisingi ir gerėjosi rodomais 'stebuklais', o sava blavia akimi pamatyti kraštą nebeliko nė laiko. Sovietinis propagandos aparatas tobulai veikia. Netrukus jis ekskursantų vardu pateiks ir 'įspūdžių' spaudai".

Ši "žinia" be jokio parašo, tad galima manyti, kad kurio nors redakcijos nario parašyta. Tas ir parodo, kokio padomumo žmonės jie yra, kokia jų sąžinė, kokie jie katalikai. Mes galėtume pavadinti juos tikrais vardais, bet kiekvienam skaitytojui bus aišku ir taip.

Tuo tarpu mes galėtume pasiūlyti Tėviškės Žiburiams pristatyti bent vieną ekskursantą, kuris pasakytų, kad jų įspūdžiai buvo parašyti kiemo nors kito, o ne jų pačių.

JAPONIJA LAUKIA CHRUSČIOVO VIZITO

MASKVA. — Čia lankosi skaitlinga Japonijos prekybos delegacija, kuriai vadovauja buvęs premjeras Tanzan Išabasi. "Pravda" pranešė, kad Išabasi įteikė savo valdžios pakvietimą premjerui Chruščiovui, kviečiant jį atvykti į Japoniją.

Rokfeleriai Nori Išlaikyti Katangą

Art Shields

Senovėj vergų savininkas buvo paprastas nenaudėlis. Jis duodavo šimtą rykščių pirkdavo ir pardudavo žmones ir niekad nekalbėdavo apie "civilines teises".

Bet Madison Avenue visuomeninių santykių žmonės padarė didelį pakeitimą. Gubernatorius Nelsonas Rokfeleris, Kongo išnaudotojas, pasidarė "civilinių teisių" čempionu. O republikonų partijos neaiškūs pasisakymai už negrų ir baltųjų lygybę turi Rokfelerio ir Niksono štamą.

Rokfeleris ir Niksonas yra praktiški vyrai. Jie tiki, kad "civilinės teisės" yra puikus dalykas, kuomet laikomos reikiamoj vietoj. Jie mano, kad "civilinės teisės" gražiai tinka rinkiminėse platformose ir rinkiminėse kalbose. Bet gana yra gana. Ir "civilinės teisės" neturi būti leidžiamos susimaišyti su Rokfelerio investicijų imperija Afrikoje, kur bebalsiai negrai yra įkalinti kompanijos rajonuose ir spygliuotom tvorom aptvertose kempėse pagal ilgametes "darbo sutartis".

Penki Rokfeleriai

Rokfelerio imperiją valdo penki Rokfelerio broliai.

Nelsono brolis Davidas yra jaunas Wall Streeto bankierius, kuris išrodo jaučiasi esąs namie su aparteido mėsininkais, kuriuos jis atlanko laikas nuo laiko. Jis sveikinasi su Pietų Afrikos Sąjungos valdonais, kur jo broliai turi bankus ir investicijas kasyklose. Jis draugauja su Francijos generolais, kurie saugo brolių aliejaus šaltinius pietinėje Alžirijoje. Jis taipgi virsta svečiu žmogaus, kuris žudo Kongo patrijotus.

Po žudynių

Nelsono broliui reikėjo viso jo kietumo, kada keliavo po Kongą vasario mėnesį, 1959 metais. Nes tai buvo tik po didžiausių Afrikos istorijų žudynių Kongoje. Ir brolis David buvo svečiu Henrio Kornelio, Belgijos gubernatoriaus, kuris vadovavo žudynėms per kelias dienas trys savaitės prieš tai. Oficialiai, užmėtų buvo 71, bet keliautojai pasakoja, kad užmėtų buvo 175 ar daugiau.

Ir 1,500 patrijotų dar buvo gubernatoriaus kalėjimuose. Tarp jų buvo Kasavubu, kuris šiandien yra Kongo prezidentas.

Brolis David atvyko apžiūrėti Kongo upės užsisu-

kima, kur galima pastatyti elektrinę investuojant šimtus milijonų dolerių.

Vyriausias brolio Davido susidomėjimas, tačiau, buvo turtingojo Katango, kasyklų laukuose, kur Rokfeleriai yra giliai įleidę šaknis. Katangos kasyklos, sako Londono Observeris, duoda Rokfeleriams pulkią progą tolimesniai pasipelnimui.

28 centai į dieną

Katangos kasyklų kompanija yra viena iš turtingiausių pasaulyje. Ji parūpino beveik visą uranijū dėl Amerikos H bombų iki paskutinių laikų. Ji pagamina beveik visą kobaltą kapitalistiniame pasaulyje. Jos gamyba vario, švino, cino ir kitų mineralų yra labai didelė.

O jos paprasti darbininkai gaudavo nuo 22 iki 28 centų į dieną — cigarečių pakelio kainą — 1954 metais, kaip raportavo Dr. Apheaus Hinton savo knygoj, Decision in Africa.

Galima suprasti, kodėl Belgijos karalius tebeilaukia kariuomenę Katangoj nepaisydamas Jungtinių Tautų Saugumo Tarybos. (Straipsnis buvo parašytas prieš Belgijos nusileidimą Jungtinėms Tautoms. — Red.) Štai kodėl Jungtinių Valstijų valstybės departamentas išrodo nori, kad JT jėgos nesimintų tvirtų žygių tenai.

O Pravda nurodo, kad belgai nebūtų drįsę praveisti dabartinę agresiją Kongoje, jeigu jie nebūtų jaute, kad Jungtinės Valstijos už jų nugaros.

Rokfeleriai įsikverbė į Katangą pro britų duris. Jie nupirko 600,000 šerų britų kompanijoj, kuri turi didelę dalį interesų belgų kasyklose. Ši britų kompanija vadinasi "Tanganyika Koncesijos", kuri turi kasyklas ir Kenijoje. Du Rokfelerių direktoriai dabar sėdi jos taryboj.

Patarimas formams

Nelsonas Rokfeleris dažnai tikrino mus, kad jis myli negrus. Todėl bus vietoje pažymėti, kaip negrai traktuojami baltųjų kasyklose Katangoj. Nes Rokfeleriai yra dalis tos kompanijos.

James S. Allen pasakoja dalį istorijos savo vertingoj knygoj "Atomis Imperializmas". Kompanijos suprendantai operuoja su įsitikinimu, kad negrai yra žemesnės klasės žmonės. Ir Allen cituoja iš kompanijos vadovė-

St. John's majoras H. G. R. Mews (centre) duoda perstatomąjį laišką CBC komentatoriui Ron Hunka pradedant kelionę per Kanadą automobilium, kurią atliko trys vy-

rai. Hunka, kuris atliko kelionę su kitais dviem, tą laišką įteikė Viktorijos majorui pabaigoj kelionės. Jie padarė 4,869 mylias.

\$225,000,000 Kaip į Balą

S. KARPE

Spaudoje buvo mažai rašoma apie perversmą Laosoj, vienoj iš Indokinijos respublikų. Vistik verta kiek giliau pažvelgti, kas tenai buvo ir kas atsitiko.

Tarptautinių machinacijų pagalba, Laosoj buvo pastatyti valdžion amerikiečių draugai. Kaip tokius, amerikiečiai gausiai parėmė. Sakoma, kad amerikiečiai sukūso į Laosą virš \$225,000,000. Tai graži suma.

Be abejonės, iš tos sumos tik \$28,000,000 buvo panaudoti pravedimui projektų dėl žmonių gyvenimo pagerinimo. Ir šios sumos tur būt didesnė dalis atiteko valdininkams. Pragyvenimas tuo lai-

lio, kuris duoda rasinius patarimus kompanijos formams. Formanai "niekad neturi užmiršti", sako vadovėlis, "kad negrai turi vaikų sielas".

Tokią rasistinę pažiūrą paryskina kompanijos medikalis patarėjas Dr. L. Mottoule, kuris sako, kad jis tiki, jog baltieji turėtų "pasigalėti ir net mylėti žemesnius savo brolius".

Belgiški, britiški ir rokferiški išnaudotojai, tačiau, "myli" Kongo žmones mirtimi. Jie operuoja kasyklas žiarios priverčiamos darbo sistemos rėmuose. Kongo darbininkai privalo mokėti "galvinius taksus" arba eiti į kalėjimą. Todėl jie geriau eina į kasyklas. Bet kasyklos yra kaip kalėjimas. Nes jie pririšami prie kasyklų trijų metų "darbo sutartimis" ir areštuojami ir baudžiami, jeigu jie bando pasitraukti.

Ir ši vergija tęsis, kol belgų kariuomenė bus Katangoj prieš Jungtinių Tautų patvarkymą.

kotarpui pabrango du kartus. Likusieji beveik 200 milijonų dolerių buvo sunaudoti apginklavimui Laosos armijos. 25,000 vyrų buvo apginkluoti tikrai moderniai.

Cia ir glūdi pats svarbiausias dalykas. Amerikiečiai ir mažesniame laipsnyje francūzai skaitė Laosą labai svarbia šalimi. Mat ši šalis randasi labai strateginėj padėtyj. Ji rubežiuojasi su Kinija, Burma, Vietnamu. Tai gera bazė amerikiečių militaristams. Šimtai amerikiečių ir francūzų militaristų veikė Laosoj budavodami militarines jėgas. Nebuvo gaila pinigų, kaip ginklams, taip ir karininkams. Ir kas gi atsitiko?

Vienas parašutininkų batalionas, gal koks tūkstantis vyrų, visai be mūsų, ėmė ir "nuvertė" proamerikonišką valdžią. Ta net ir neuzprotestavo kaip reikiant. Taigi, tik koks tūkstantis vyrų, amerikiečių išlavintų, pasiuntė šunims šėką rauti proamerikietišką valdžią.

Naujai sudaryta vyriausybė su princu priešakyje nėra komunistinė, tai tiesa. Bet ji nėra nei proamerikietiška. Ji, kaip ir sukilėlių vadas, stotasi uždavinį atsikratyti svetimų "patarėjų". Amerikiečiai ir francūzai, sako ji, turi apleisti Laosą. Laosą nori būti neutrali, draugiška su visais kaimynais.

Taigi, tie \$225,000,000 buvo numesti kaip į balą. Jais buvo siekiama palaikyti Laosą savo rankose, kaip bazę prieš Kiniją, prieš šiaurės Vietnamą. Ta moderniška ginkluota armija iš 25,000 vyrų dabar gali būti ne tik kininkė, o priešininkė, jeigu amerikiečiai dar bandys at-

Ispūdžiai Tėvynėje

Ispūdinga Dainų ir Šokių Šventė

Tie, kuriems teko laimė atsilankyti į gimtąjį kraštą, bene maloniausiajį ispūdį paršivežė apie respublikinę Lietuvos dainų ir šokių šventę, skirtą tarybinės Lietuvos dvidešimtmėčiui atžymėti, kuri įvyko liepos 23-24 dd. Vilniuje. Trūksta žodžių apie tai apsaityti ir aprašyti. Tai buvo pademonstruotas menas pačioj aukštumoj.

Jau prieš savaitę laiko iš visų Lietuvos kampų, iš įvairių žmonių, kolūkių, mokslo įstaigų, plaukė menininkai į šią iškilmingą šventę, pasipuošę gėlėmis ir įvairiais balsiais, daugumoje bylojančiais apie troškimą taikos. Šventės dienoje Vilnius prisipildė dainininkų - menininkų įvairiomis kolonomis, kiekvienoje kolonoje plėvėsavo vėliava. Puošnūs įvairiaspalviai tautiniai kostiumai atvaizdavo čia žemaitį, dzūką, kapsą, zanavyką ir kitus. Jie visi traukė į Vingio parką, o paskui juos plaukė tūkstantinės minios žmonių ne tik vilniečių, bet ir iš visu Lietuvos kampų svečiai, taipgi skaitlingos delegacijos iš visų tarybinių respublikų, kaimyninių valstijų, lietuviai iš Jungtinių Amerikos Valstijų, Kanados ir Škotijos.

Pats Vingio parkas, kur šios iškilmės vyko, tai labai romantiška vieta, prisipildė šimtatūkstantine minia. Prie estrados plėvėsavo visų sąjunginių respublikų vėliavos. Estrada prisipildė virš 20,000 dainininkų, tai atstovai nuo virš dviejų šimtų dvidešimties tūkstančių Lietuvos respublikos saviveiklininkų. Jie karštai sveikino atvykstančius svečius, o jaunimas, apsirengęs tautiniais drabužiais įteikė svečiams gėlių puokštes.

Drg. K. Preikša atidatė šias iškilmes karštai sveikin-

sigauti tenai.

Tas iškelia viršun labai svarbų faktą. Tai įrodymas, kad pinigais negalima nupirkti draugus. Aiškiau pasakius, paversti žmones priešais savo kaimynų, kurie nieko bloga jiems nedaro.

Ryšium su tuo galima užsiminti ir apie Belgiją. Spaudoj pasirodė užuominos, kad belgai sumažinsią savo dalyvumą NATO veikloje. Girdi, kada belgams reikėjo draugų pagalbos, tai jie nestovėję su belgais. (Kongo klausimu). Esą dabar aišku, kad NATO yra amerikiečių organizaciją jų interesams ginti.

Šlovingas Tarybų Lietuvos Dvidešimtmetis

Motiejus Šumauskas
Lietuvos TSR Ministrų Tarybos Pirmininkas

Prieš dvidešimt metų lietuvių tautos revoliucinė kovą baigėsi tuo, kad Lietuvoje buvo nuversta fašistinė diktatūra, besiremianti kapitalistais, dvarininkais ir kitais išnaudotojais. Nuo to laiko Lietuvos darbo žmonės turi nuostabią ir gražią Tėvynę, kurioje broliškai sugyvena daug tautų. Laisvoje broliškoje lygiateisio tarybinų tautų sandraugoje lietuvių tauta sukūrė savo tvirtą ir suvereninę nacionalinę valstybę.

Daugianacionalinės Tarybų Sąjungos tautos, didvyriškai, petys į petį kovojusios antrajame pasauliniame kare, išgelbėjo lietuvių tautą nuo visiško sunaikinimo, kurį buvo numatę hitlerinės ordos savo kruvinoose planuose. TSRS tautos padėjo lietuviams ne tik atkurti volkiškųjų fašistų nuokoptą respublikos liaudies ūkį, bet ir toliau žymiai jį išvystyti. Todėl lietuvių tauta be galo brangina draugystę su visomis Tarybų Sąjungos tautomis, o pirmoje eilėje su didžiaja rusų tauta, ir visokeriopa stiprina ją.

damas visus šių įskilimų dalyvius, dėkojo visiems, kurie savo lūnais prisidėjo prie šios didžios šventės pasekimungumo, k. t. statybininkams už jų didelį pasiaukavimą paruošti puikią estradą, chorvedžiams, kompozitoriams, šokių vadovams dirigentams, tūkstančiams saviveiklininkų ir visiems, kurie kuo nors prisidėjo.

Griausmingai pasigirsta pučiamųjų instrumentų orkestras, kuris sugroja Tarybų Sąjungos ir Lietuvos himnus. Po to galingai nuskamba daugiataktantinio choro balsai, padainuodami įvairiausias liaudies dainas, sukurtas įvairių kompozitorių, tarybinų muzikų. Dainuoja mišrus choralai, atskiri vyrų, moterų ir jaunųjų dainininkų.

Sekandią dieną žiūrovus labai stebino šokėjų ir muzikantų atlikti labai puikūs meniškai pasirodymai, kurie amžinai pasiliks mūsų atmintyje. Iš daugelio žiūrovų lūpų teko išgirsti žodžius: "Niekados lietuvių tauta neturėjo tokios didžiulės dainų ir šokių šventės. Tik tarybinėje santvarkoje menas galėjo pasiekti tokį aukštą lygį". Virš 30,000 vien tik menininkų dalyvavo šioje šventėje.

Petrė

Prieš dvidešimt metų Lietuvoje sukurta socialistinė santvarka, pagrįsta visuomenine gamybos priemonių nuosavybe; amžiams nutarimo žmogaus išnaudojimas kito žmogaus ir visiškai panaikintos šios išnaudojimą sukeliančios priežastys.

Tapusi pilnateisio savo likimo šeimininku, lietuvių tauta, Komunistų partijos vadovaujama, per palyginti trumpą laiką įveikė savo ekonominį atsilikimą. Tarybų valdžios metais respublikoje pastatyta daug naujų fabričių ir gamyklų, aprūpintų šiuolaikine technika. Jų tarpe Vilniaus specializuota gražtų gamykla, kuri, paleidus visu pajėgumu, taps stambiausia Europoje šitokios rūšies gamykla. Rekonstruotos ir išplėtos beveik visos senos įmonės. Dabar Lietuvos pramonė išleidžia produkcijos 10 kartų daugiau, negu 1940 metais. Metalo apdirbimo staklės, elektros motorai, žvejybos ir upių laivai, garo turbinos, magnetofonai, dviračiai, skaičiavimo mašinos — štai toli gražu nepilnas sąrašas svarbiausių gaminių, kurie pažymimi Lietuvos įmonių marke. Mašinų gamybos ir metalo apdirbimo pramonė 1959 metais pagamino produkcijos 55 kartus daugiau, negu 1940 metais.

Dabar nereikia iš kitur įsivežti, kaip darė lietuviškieji buržuaziniai nacionalistai, cemento, kalkakmenių, gipso, poliruoto akmens ir kt. Šias ir kitas statybines medžiagas didžiuliais kiekiais gaminamės patys.

Buržuazijos valdoma Lietuva užėmė beveik paskutinę vietą Europoje pagal elektros energijos gamybą ir jos suvartojimą vienam gyventojui. 1959 metais elektros energijos pagaminta 12 kartų daugiau, negu 1940 metais. Išsipildė sena lietuvių tautos svajonė pajungti Nemuno vandenį tarnauti žmogui. Šių metų pavasarį visu pajėgumu buvo paleista Kauno HES. Siekiant patenkinti sparčiai augančius poreikius elektros energijai, šiemet pradėta statyti šiluminę elektrinę, kuri bus keliolika kartų galingesnė už Kauno HES. Per septynmetį elektros energijos išdirbis Lietuvoje padidės beveik tris kartus.

Svarbu pažymėti, kad nors durpių gavyba padidėjo 22 kartus, septynmečio metais

jas plačiu mastu tiek pramonėje, tiek buitėje pakeis gamtinės dujos, kurias Lietuva 1961 metais gaus dabar sparčiai tiesiamu dujotiekiu Dašava - Minskas - Vilnius - Ryga.

Pokario metais Tarybų Lietuvoje sparčiai vystosi maisto pramonė. Naujai sukurta žuvies konservų pramonė. 1959 metais respublikoje buvo sugauta 105 tūkst. tonų žuvies, 87 kartus daugiau, negu 1939 metais. Dabar žvejojama daugiausia Baltijos jūros, Šiaurės jūros ir Atlanto vandenyno platybėse. Konservų pramonė padidino gamybos apimtį, palyginti su 1940 metais, 76 kartus.

Nematyto suklestėjimo pasiekė lengvoji pramonė. Jos produkcijos apimtį, palyginti su 1940 metais, išaugo 11 kartų. Baltinių ir viršutinio trikotažo gamyba per tą laiką padidėjo 18,4 karto, odinės avalynės — 12,4 karto. Pasaulinėje parodoje Briuselyje "Drobės" kostiuminė ir paltinė medžiagos buvo pažymėtos aukso medaliu. K. Giedrio vardo fabriko kailiniai gaminiai toje pačioje parodoje susilaukė aukščiausio įvertinimo — aukso medalio su diplomu. Medalium taip pat buvo apdovanotas mūsų trikotažo pramonės atstovas — "Verpsto" fabrikas.

Šiandien Tarybų Lietuva savo pramoninius gaminius išveža į 30 įvairių šalių. Lietuvos dviračiai siunčiami į Etiopiją, Angliją, Italiją, Kanadą, Jungtines Amerikos Valstijas, Islandiją, Suomiją, turbinos — į Norvegiją, Indiją, Bulgariją, Lenkiją. Pasaulinėje rinkoje didelę paklausą turi lietuviškieji elektros suvirinimo aparatai.

Didingas perspektyvas Lietuvos pramonei atveria septynmečio planas, kuris sėkmingai vykdomas. Jeigu respublikos pramonė dabar per 36 dienas pagamina tiek produkcijos, kiek jos pagamindavo visos įmonės 1940 metais, tai 1965 metais tokiame produkcijos kiekiui pagaminti jau reikės tik 20 dienų.

Tarybų valdžios metais iš pagrindų pasikeitė Lietuvos kaimas. Žemės ūkyje organizuota stambi visuomeninė gamyba, t. y. kolūkjai ir tarybiniai ūkiai. Dabar žemės ūkis gausiai aprūpinamas puikia technika ir specialistais. Lietuvos žemės ūkyje yra 27 tūkstančiai traktorių (skaičiuojant 15-jėgiais) ir daugiau kaip 11 tūkstančių sunkvežimių. Kaimuose dirba daugiau kaip 1,700 specialistų su aukštuoju mokslu ir daugiau kaip 5,000 su viduriniu mokslu išimokslinimu.

Lietuvos kaimas dar niekad nėra matęs tokių ma-

siškų statybų ir atliekamų didelių žemės nusausinimo darbų. Tarybų valdžios metais drenažu nusausinta 138 tūkstančiai hektarų žemės, arba dvylika kartų daugiau, negu per 20 buržuazijos valdymo metų.

Visa tai sudaro palankias sąlygas Lietuvos žemės ūkiui nenukrypstamai žengti į priekį. Mes pieno vidutiniškai vienam gyventojui pagaminame daugiau, negu Jungtinės Amerikos Valstijos.

Audringai vystantis ekonomikai, nenukrypstamai ir sparčiai auga Lietuvos TSR nacionalinės pajamos. Jos 1958 metais, skaičiuojant vidutiniškai vienam gyventojui, padidėjo palyginti su 1957 metais 11 procentų ir buvo 53 procentais didesnės, negu 1955 metais. Apie tris ketvirtadalius nacionalinių pajamų socialistinė valstybė skiria asmeniniams gyventojų poreikiams tenkinti. Likusioji jų dalis nukreipiama gamybai plėsti ir kitiems visuomenės poreikiams, t. y. taip pat liaudies gerovei.

Tarybų valdžia nuolat rūpinasi, kad nepaliaujamai didėtų darbo užmokestis. Per 1956-1959 metus vidutinis respublikos darbininkų ir tarnautojų darbo užmokestis išaugo 18 procentų.

Besiplečianti gamyba ir kylantis darbo našumas įgalina mus trumpinti darbo dieną. 1959 metais septynių valandų darbo dieną jau dirbo ketvirtadalis valstybinėje pramonėje dirbančių darbininkų ir tarnautojų. Šių metų pabaigoje visi 647 tūkstančiai Tarybų Lietuvos darbininkų ir tarnautojų dirbės sutrumpintą darbo dieną. Trumpėjant darbo dienai, darbo užmokestis nemažėja, o daugeliu atvejų didėja.

Nuo 1960 iki 1965 metų Lietuvoje, kaip ir visoje Tarybų Sąjungoje, palaipsniui bus panaikinti visi iš darbininkų ir tarnautojų imami mokesčiai. To dėka žymiai padidės darbininkų ir tarnautojų darbo užmokestis.

(Bus daugiau)

TIBETO "DIPUKAI" NORI AMERIKOS DOLERIŲ

KALIMPONG, Indija. — atbėgusio iš Tibeto "dievo karaliaus" Dalai Lama brolis Gayla teikėsi informuoti spaudą, kad viena Indija negalės ilgai išlaikyti atbėgusių "dievų ir dievukų". Būtinai reikia Amerikos dolerių ir nemažai jų, sako Gayla.

Sugraudinimui klausytojų Gayla pasakojo, kaip Tibeto "dievas karalius" dabar turi gyventi 38 metų senumo vienuolyne, kuris originaliai planuotas sutalpinti 52 lamas (vienuolius), o jų esą 130. Nei vienas jų nenori grįžti į Tibetą, o laukia tik amerikoniškų dolerių.

ECHO I

N. Aukštuolis

Dauguma žmonių nematė nei vieno tarybinio sputniko, nematė nei vieno amerikoniško satelito. Daug kas galvojo, kad su tais sputnikais ir satelitais veikiausia ta pati istorija, kaip ir skraidančiomis lėktėmis. Faktas, tačiau, yra faktas, kad sputnikai ir satelitai skriejo apie žemę ir nekurie tebeskrieja.

Dabar gera proga visiems nevierniems tamošiams persitikrinti, kad žmogus gali paleisti apie žemę savo darbo aplydovą. Amerikiečių paleistas baliūnas, Echo I, gerai matomas be jokių žiuronų. Tiesa, man teko matyti ir tarybinį sputniką, bet tą buvo sunkiau pagauti. Rečiau jis skrisdavo virš Toronto. Echo I galima matyti kiekvieną naktį. Jeigu tik dangus be debesų.

pūstas oro. Jo sienos yra alu-pūstas oro. o sienos yra aluminizuotos, tad gerai atmuša saulės šviesą. Kitais jis nebūtų matomas, kaip ir mėnulis, kada jis būna tarp žemės ir saulės. Panašiai šis Echo I atmuša ir radio bangas. Galimas daiktas, kad jis gali atmušti ir televizijos bangas. Amerikiečiai ir paleido jį tam, kad išbandžius, ar negalima būtų tokio baliūno pagalba pagerinti radio veikimą.

Tarybinėje spaudoje buvo diskutuojamas tokio reflektoriaus "pakabinimas" virš žemės. Tik nelengvas dalykas. Nauda būtų tik tada, jeigu baliūnas lėktų tokiu pat greičiu, kaip ir žemė kad sukasi apie savo ašį. Bet toks greitis nepakankamas. Žemė sukasi 1,000 mylių per valandą greičiu. Echo I apskrieja žemę per 2 valandas, skrisdamas 1,000 mylių aktyje. Jeigu jis neskrystų taip greitai, žemė pritrauktų prie savęs. Sakoma, kad jeigu panašus reflektorius būtų iškeltas labai aukštai, tai jis galėtų ir lėčiau lėkti, nes žemės trauka nebūtų tokia tvirta. Mėnulis, kaip žinome, apskrieja apie žemę per 28 paras. Bet jis skrieja 240,000 mylių atstume nuo žemės.

Jeigu mokslui kada pavys "pakabinti" kokį nors reflektorių virš kurio nors kontinento, tai bus atsiekta nepaprastas atsiekimas komunikacijoj. Tada radijas ir televizija nugalės visus kalnus, žemės išsigaubimą. Televizija galės pasiekti net ir už vandenynų.

Ar tas yra galima? Daug kas, kas šiandien jau galima, seniau buvo tik svajonės. Daug kas galėjo tikėti, kad bus laikai, kada žmogaus darbo mėnulis skries apie žemę?

Montrealo žinios

Trumpai apie viską

Lankėsi Montreale Juozo ir Mykolo Čičinskų sesutė Zilinskienė iš Ontarijos, tabako farmų.

Pas J. J. Vilkelius lankėsi giminaitis K. Giliauskas iš Jungtinių Valstijų.

Mrs. Shae (Bendžaitytė) su šeima iš Ontarijos aplankė tėvelius Montreale.

B. F. Kreščionaičiai (Ūsaitė) susilaukė dukrelės. Motina ir naujagimė jaučiasi gerai.

E. Tamošiūnienė turėjo operaciją Jean Talon ligoninėje.

Jonas Gaurys randasi Verduno Generalinėje ligoninėje. Liga tirinama.

A. Vičas ir J. Vasiliauskas randasi Viktorijos ligoninėje.

Montrealo miesto valdybos rinkimai numatyti 24 d. spalio.

Sustreikavus virš 1,500 Dominion Bridge Co. darbininkų Montreale, juos pasekė šios kompanijos darbininkai ir kituose miestuose.

Chemical Merck Co. atleido 280 darbininkų.

Čia buvo keistas atsitikimas.

Mrs. E. B. Sanborn atvažiavo į svečius pas tėvus. Užėjus perkūnijai, ji su tėvais sėdėjo prie atviro lango. Žaibas trenkė pro langą ir viduryje sėdėjusią dukterį užmušė. Abudu tėvai liko nepaliesiti.

Robertas Šelder užkabino plastikinį maišelį ant durų. Vėjas nupūtė maišelį ant jo keturių mėnesių sūnelio burnos ir uždusino.

Montreale (taip pat ir Toronte) nubaudė pinigine pabauda 76 vaistines ir 62 pienes už nesilaikymą sveikatos departamento taisyklių.

Taipgi nubaustos septynios mėsos įmonės, kurios gamino dešreles dėl karštų "šuniukų", už tai, kad vietoj jautienos ir kiaulienos naudojo arkliena.

B. K.

Kas Kaip Remia Liaudies Balsą

M. Gudas, Verdun, atsinaujino sau ir dvi prenumeratas į Lietuvą ir prie to dar paaukėjo \$2.00 dėl LB paramos.

J. Berškys, Toronto, užrašė savo draugui į Lietuvą naują prenumeratą.

E. Macevičienė, per P. Kisieliene, užrašė į Lietuvą naują prenumeratą.

P. Bečis, Great Neck, N. Y., prisiuntė nuo LLD 2-ro apskrities komiteto \$10.00 dėl LB vasarinės paramos.

Pet. Bepirštis, Toronto, atnaujino į Lietuvą LB prenumeratą.

J. Valentonis, Lac du Bonnet, Man., atsinaujindamas prenumeratą, paaukėjo \$2.

Visiems už pasidarbavimą ir aukas, širdingai ačiū.

Administracija

Akmens Amžiaus Žmonės Šiandien

J. Tamošaitis

Dvidešimtas amžiaus — audringas žmonijos vystymosi amžius. Mokslo ir technikos pasiekimai milžiniški.

Žmogus užkariavo atmosferą ir didžiausius vandenynų gylius, veržiasi į kosmosą. Tačiau, kad ir kaip keista, žemės paviršiuje dar yra vietų, kur nė karto nėra įžengusi civilizuo pasaulio žmogaus koja ir kurios tebesaugo savo paslaptis. Be daugelio nuostabių, iki šiol nežinomų, žemės paviršiaus paslapčių, ypatingą vietą užima žmogus.

Šiandien sunkiai įžengiamose Amerikos, Afrikos, iš dalies Azijos bei Okeanijos džiunglėse ir Australijos pusdykumėse bei dykumose žmonės dar tebegyvena akmens gadyne. Apie juos sužinota visiškai neseniai. Šie atradimai rodo, kad žemės paviršiuje dar yra gyventojų, apie kuriuos mes nieko nežinome ir kurie tebegyvena mūsų senųjų protėvių, gyvenusių prieš daugelį tūkstančių metų, gyvenimą.

Iš šiandien žinomų akmens amžiaus gyventojų geriausiai pažinti Centralinės Australijos pildžendadžaro genties aborigenai.

Centrinė Australija

Centrinė Australija — saulės išdegtų dykumų, išdžiūvusių upių ir ežerų, skurdžios sunykusios augalijos ir regimų mirazų šalis. Šioje vėjo ir audrų išgairintoje dykumoje gyvena daugelis aborigenų genčių. Tai likutis senųjų Australijos žemyno gyventojų. Prieš europiečių kolonizavimą Australijoje

buvo apie 300 tūkstančių vietinių gyventojų. Šiuo metu jų teliko 50 tūkstančių. Viena labiausiai atsilikusių genčių yra pildžendadžaro gentis, gyvenanti į šiaurės vakarus nuo Eirio ežero, Masgreivo kalnų rajone. Tai normalaus ūgio, taisyklingo kūno sudėjimo žmonės. Šie, nei pastovių gyvenviečių, nei metalinių įrankių, nei molių indų, nei lanko ir strėlės neturintieji, žmonės daugelio buržuazinių mokslininkų buvo laikomi "žmonėmis, nesiskiriančiais nuo gyvulių", pasak jų, šiuos primityvius žmones "vargu ar galima pavadinti žmonėmis". Tai, kad pildžendadžarai gamina ir vartoja nors ir paprasčiausius įrankius, kad jie prisitaiko prie bevandenių dykumos sąlygų, kur civilizotas žmogus be jokių maisto atsargų žūtų, paneigia visus buržuazinių mokslininkų prasimanymus. Tačiau nėra abejonės, kad pildžendadžaro genties aborigenai yra primityviausios materialinės kultūros žemėje žmonės.

Pildžendadžarai, kaip ir daugumas Centrinės Australijos genčių, yra klajokliai. Jie keliauja nuo šaltinio prie šaltinio. Vandens su savimi į kelionę jie neima, nes neturi kur jį laikyti. Palikdami šaltinį, jie stengiasi kiek galima daugiau atsigerti. Europiečius stebina nepaprastas šių žmonių išvermingumas ir valingumas. Norėdami apsisaugoti nuo karščio, jie keliauja naktimis. Patekę į saulei, jie iškasa po medžiais duobes iki šalto smėlio ir, įlindę į jas iki kaklo, praleidžia didžiausius dienos karščius. Tik sulaukę vakaro, jie vėl leidžiasi į kelionę.

Pagrindinis Pildžendadžarų užsiėmimas — medžioklė ir maisto rinkimas. Medžioklė susijusi su ilgomis ir sunkiomis kelionėmis. Ja užsiima tik vyrai. Medžiojamos kengūros, emu ir dideli driežai. Medžiotojams reikalingas vikrumas, gudrumas ir judesių tikslumas.

Maisto rinkimas — labai vienodas, bet kartais ir sunkus darbas. Juo užsiima moterys. Jos renka žolių sėklas, mažus driežus, kirminus, lervas, termitus ir kt. Pasitaiko, kad iš medžioklės vyrai grįžta tuščiomis rankomis, nes laukiniai gyvuliai labai atsargūs ir greitai. Tuo tarpu moterys visada suranda kokio nors maisto. Dažnai jo būna mažoka, jis nevisada skanus, bet jo visada užtenka pragyventi iki sekančio laimikio. "Duona" gaminama iš žolių sėklų. Atskirais metų laikais maistas pavairinamas vaisiais, mėsingų augalų ir medžių lapais.

Labai įdomiai valgiui paruošiama kengūra. Iškasa žemėje nedidelę duobę, pildžendadžarai užkuria joje ugnį. Ant ugnies liepsnos jie nudegina kengūros vilną. Sudegus malkoms, jie išima iš duobės anglis ir į ją įdeda kengūrą, kurią, apipylę karštais pelenais ir smėliu, kepa apie valandą laiko. Taip keptas maistas apsaugomas nuo musių bei dulkių ir yra sultingas. Laimikis, nepriklausomai nuo dydžio, dalijamas po lygiai tarp visų vyrų ir moterų. Maistą dalija vyresnieji genties nariai. Vienintelis medžiotojo apdovanojimas — pergalės džiaugsmas ir genties narių simpatija.

Pildžendadžarai vaikšto visiškai nuogi. Pasipuošimui jie naudoja raudonus dažus. Vyrai ir moterys jais ištrina kūną. Dažai apsaugo odą nuo dulkių ir suteikia jai visų aborigenų mėgstamą bronzinį atspalvį. Šventinių apeigų metu savo kūną jie puošia įvairiais piešiniais.

Apsistodami bet kuriam laikui vienoje vietoje, pildžendadžarai iš šakų stato pusbūdelių formas, apie 30 cm aukščio palapines. Palapinės viduje iškasama duobutė, kurioje jie miega.

Ugnį pildžendadžarai gauna trynimo būdu. Ji dega visą parą. Dykumos sąlygomis, esant dideliam paros temperatūrų svyravimui (dieną temperatūra siekia 40-45 laipsnių, o naktį nukrinta žemiau nulio), naktį kiekvienam miegančiam iš abiejų šonų dega laužai, kurių skleidžiama šiluma tarsi silta antklodė apgaubia stovyklą ir apsaugo žmones nuo šalčio. Kelionių metu, esant šaltam orui, kad sušiltų, pildžendadžarai neša fakelus. Bet tam reikalingas įgudimas, nes vėjas fakelus lengvai užgesina. Šiltuoju periodu ugnis naudojama apsaugoti nuo tuo metu pusdykumėje pasirodančių mažųjų skruzdėlių užpuolimų, kurių įkandimas panašus į širšės įgėlimą.

Pagrindiniai pildžendadžaro genties darbo įrankiai — akmens nuolaužos, kurių gausu kalnų slaituose. Įvairaus dydžio akmenimis pildžendadžarai nukerta medį, jį apdirba ir padaro sau reikalingą įrankį. Kasdieniniai įrankiai — vyrai — ietis ir ietmetis, moterų — dubuo, kasimo lazdelė ir girnos — pilnai patenkina pildžendadžarų poreikius. Gamindami sudėtingesnius įrankius, jie užtrunka net keletą dienų.

Vienas būdingų pildžendadžaro genties bruožų — šunų laikymas. Šunys yra ištikimi pildžendadžarų padėjėjai ir draugai. Bet pasitaiko, kad, neturėdami pakankamai sau maisto, jie negali išmaitinti šunų ir šie žūva iš bado.

(Bus daugiau)

DOVANŲ SIUNTINIAI Į TARYBŲ SAJUNGĄ IR KITUS TARYBINIUS KRASTUS

Su malonumu pranešame, kad PAGERINOME MAISTO, TEKSTILĖS ir VAISTŲ bei kitų dalykų persiuntimą

Prašykite mūsų naujo kainoraščio ir informacijų pas

Montrealo Atstovą

Mr. Manfred Kory

Mūsų kainos žemiausios Kanadoje ir JAV.

JOS GALITE PILNAI pasitikėti Kanados didžiausia ir labiausiai prityrusia dovanų siuntinių persiuntimo firma

International Gift Parcel Service

1126 SHERBROOKE ST. W. — Tel.: VI. 4-4860
Montreal 2, P. Q., Canada

WINDSOR

DRY CLEANERS & DYERS CO. LTD.

Valome visokius drabužius, gardinas, blankietus, lovų uždangalus, karpetus, chesterfields ir bile ką, kas tik yra Jūsų namuose.

Windsor yra viena iš vėliausių ir moderniausių Dry Cleaning šapų Montreale. Turime naujai įrengtą moderniausių STORAGE. Greitas patarnavimas. 20 metų patyrimas garantuoja darbą.

Savininkai:

A. Keršys, P. Petrušis, P. Keršulis, A. Greibus
1205 CHURCH AVE. P.O. 8-6679
VERDUN, QUE.

Ivairenybės

Jūrų švytėjimas

Vandenynų ir jūrų švytėjimą sukelia maži spinduliuojantys organizmai.

Tačiau ir šiandien dar nėra galutinai išaiškinta biologinė šių organizmų švytėjimo reikšmė: neaišku, kokią reikšmę turi švytėjimas jų pačių gyvenime. Aprašyta 16 rūšių švytintųjų bakterijų. Tačiau švyti ne tik bakterijos, bet ir kai kurie gyvūnėliai, kaip radioliarijos, moliuskai, keletas žuvų rūšių.

Jūros paviršius švyti 10-100 kvadratinį kilometrų plotu: šie plotai dažniausiai būna juostų ar dėmių pavidalo. Švytėjimas trunka nuo keleto sekundžių iki keleto valandų. Manoma, kad organizmų švytėjimą sukelia kai kurie mechaniniai dirgikliai, kaip stiprus jūros bangavimas, žuvų ar laivų praplaukimas. Taip pat pastebėta, kad pasėmas į stiklinę toks vanduo, jį sujudinus, pradeda švytėti. Yra aprašyta daugelis atvejų, kai švytint jūrai, laivų kajutėse buvo galima skaityti smulkiausių šriftą.

Audringos jūros švyti tankiau negu ramios, nors pastarosios ir turėtų daug švytintųjų organizmų. Labai stiprių švytėjimų sritis atitinka staigių ir dažnų temperatūros svyravimų sritis, bei šaltųjų ir šiltųjų srovių susidūrimo vietas.

Daugiausia jūros švytėjimų stebima Atlanto, Indijos ir Ramiajame vandenyne. Atlanto vandenyne švytėjimo rajonai sutampa su planktono turtingiausiais rajonais. Stiprus švytėjimas stebimas ties Lap-Latos žiotimis. Pietinės Amerikos pakrantėje, kur susitinka šaltoji Foklendo srovė su šilta Brazilijos srove, taip pat Golfo srovės susidūrimo rajone su šalta Labradoro srove. Stiprus švytėjimas būna pietinėje Raudonosios jūros dalyje ir Indijos vandens šiaurėje.

Tarybų Sąjungos jūrose intensyvus švytėjimas stebimas Ochotsko ir Juodojoje jūrose.

Zemės drebėjimų sukelti milžiniški vandens masių svyravimai — bangos, vadinamosios cumani, taip pat sužadina švytėjimą. 1933 m. užregistruotas vandens švytėjimas Japonijos pakrantėse, kuris buvo matomas net už 20 kilometrų.

Nuo senų laikų įsigalėjusi nuomonė, kad švytintieji gyvūnai gyvena tik pietinėse jūrose ir vandenyuose, tačiau pasitaiko ir tokių faktų, kad, pučiant stipriems vakarų vėjams nuo Danijos pakrančių ateinančios jūrinės srovės atneša šių nuostabių

gyvūnėlių ir į Lietuvos pakrantes. Tai tikra retenybė ir, gal būt, labai mažai kam žinoma. Apie Baltijos jūros švytėjimą turimi jau seni duomenys, kuriuose nurodoma, kad švytėjimas čia dažniausias liepos ir rugpjūčio mėnesiais centrinėje ir vakarinėje Baltijos dalyje.

Vėlesniais laikais, pastebėjus, kad žuvų pulkai kaupiasi tuose rajonuose, kur koncentruojasi švytintieji gyvūnėliai, imta taikyti apšvietimo metodą žvejybai.

O. Šleinytė

Winnipegio žinios

Lankėsi Redlaikiečiai

Mr. ir Mrs. M. Deedai, važiuodami į savo gimnaziinio vestuvės Lac Du Bonnet, buvo sustoję aplankyti winnipegiečių. Pabuvę kelias dienas, grįžo atgal prie savo kasdieninio darbo. M. Deedas Red Lako mainose nuo pat atvažiavimo į Kanadą. Ten suorganizavo Lietuvių Literatūros Draugijos skyrių. Taip pat ir SDKLSPD 8 kuopa. Jis taipgi daug prisidėjo

ir prisideda prie užlaikymo bei budavojimo Liaudies Balso.

Mirė V. Dabašinskas

Rugpjūčio 15 d. vakare, savo namuose, 243 Oak St., lipdamas laiptais į sklepą parkrito ir smarkiai permušė galvą. Nuvežtas į St. Boniface ligoninę, neatgavęs sąmonės, po kelių valandų mirė.

Vincentas atvažiavo į Kanadą 1929 metais. Gimęs 1900 metais, Jaugiškių kaime, Paežerėlių valsčiaus, Šakių apskr. Atvažiavęs į Kanadą ilgus metus dirbo Ct. Patricia mainose. Winnipege apsisitojo prieš 18 metų. Priklausė SDKLSPD 7 kuopai, taip pat prie Winnipegio Lietuvių Klubo ir buvo per keturius metus SDKLSPD 7 kuopos pirmininku.

Velionis palaidotas šeštadienį, rugp. 20 d. su bažnytinėmis apeigomis St. Marys kapinėse. Jo grabą puošė vainikai bei gėlės nuo SDKLSPD 7 kuopos, W. L. Klubo, ir taip pat nuo visų draugų. Velionis nuliūdime paliko žmoną Winnipege ir seserį Lietuvoje. Po laidotuvių, T. Dabašinskienė paprašė visus

dalyvius į Lietuvių Klubą, kur visus pavaišino. Trumpą kalbą apie jo gyvenimą pasakė nuo pašalpinės draugijos M. Vidrukas, nuo parapijos kunigas Bartašius, nuo Klubo pirmininkas K. Strikaitis ir K. Beniušis.

M. Vidrukas

LAUKIT MISIJONIERIŲ

(Atkelta nuo 4 pusl.)

Bet tas nereiškia, kad progresyviai ir neprogresyviai turi būti taip atsirubežiuoti vieni nuo kitų. Politika eina savo keliais, o žmonių san-

tykiai turi būti žmoniški. Ir jei žmoniškų santykių lietuvių tarpe nėra, tai daugiausiai kalti neprogresyviai. Iki šiol jie žinojo tik pikietavimą ir spaudimą. Juk dar tik šiomis dienomis Vilnies namų langai buvo išdaužyti, durys išteplotos, mirtimi grumojančiais šūkais išrašytos. Neprogresyvių tarpe yra tokių, su kuriais susitikti baugu, nes jie yra sukruvinę savo rankas savo tautiečių krauju tik dėl to, kad jie kitaip tikėjo. Misijonieriško darbo tarp tokių tikrai reikalinga.

Siuntiniai! iš Hamiltono

LIETUVA

Siuntiniai eina per "Ukrainska Knyha"

HAMILTON OVERSEAS PARCEL SERVICE

1145 KING ST. EAST
Telephone: LI. 5-1724

Taipgi priimam siuntinius į visas kitas TSRS respublikas. Pas mus yra daug įvairios medžiagos, odos, siuvamų mašinių ir kitų daiktų dėl siuntinių.

Atdara kasdien nuo 9 val. ryto iki 7 val. vak. išskiriant pirmadienius.

DOMES!!!

Gal turite šeimą, draugų ar giminių Europoje kuriems reikia pagalbos? — Išgelbėkit gyvybę pasiųsdami svarbių medikamentų ir vaistų. — Rašykite telefonuokit ar užeiokit į mūsų vaistinę ir pasiteiraukit Mes dabar turime orinį susisiekimą su tarybinėmis respublikomis

Taipgi turime polio čiepų (nuo vaikų paralyžiaus)

WALTMAN'O

DEPENDABLE DRUG STORE

1147 Dundas St. W. ties Ossington

Priešais "Ukrainska Knyha"

LE. 6-2139

Toronto

Siuntiniai į Lietuvą, Latviją, Estiją ir kitus SSRS kraštus. Siųskite savo giminiams ir artimiems siuntinius per lietuvišką įstaigą

SAKAS PARCEL SERVICE

sent by

Ukrainska Knyha

755 Barton St. E., Hamilton, Ontario

Tel. LI. 4-7239

Jūsų siuntiniai yra garantuoti ir apdrausti. Galite siųsti maistą, avalynę, vaistus bei rūbus, nuo 4 iki 17 svarų. Muito mokestis yra Ukrainska Knyha nustatytas.

Mūsų naujoje didesnėje patalpoje jūs rasite: avalynę, skaručius, skutimo ir kirpimo priemonių ir kt. Mes turime didelį pasirinkimą kostiuminės medžiagos. Kaina nuo \$8.00 ir daugiau už kostiumą. Lygios vienspalvės vilnos ir angliškos dryžuotos išskyrus pirmadienius.

Mes jums patarnausime greitai, nuoširdžiai ir teisingai.

Darbo valandos nuo 10 val. ryto iki 7 val. vakaro

Dėl Siuntinių į Tarybų Lietuvą

ir kitas Tarybų Sąjungos Respublikas

UKRAINSKA KNYHA

Suteikia Patogiausį ir Greičiausį Patarnavimą

Primam persiuntimui gatavai sudarytus siuntinius tik iš naujų drabužių, medžiagos, avalynės, medikamentų, maisto ir kitko.

Muitas ir kitos persiuntimo išlaidos apmokamos per mūsų firmą ir gavėjui nieko nebereikia primokėti.

Ukrainska Knyha centras ir skyriai randasi:

TORONTE:

962 Bloor St. W. — 1162 Dundas St. W.

WINNIPEG: — 613 Selkirk Ave.

EDMONTONE: — 10803 — 85 St.

VANKUVERYJE: — 652 Kingsway St.

Toronto skyriuje ir centrinėje raštinėje turime gerą pasirinkimą įvairių medžiagų, drabužių, avalynės bei odos dėl siuntinių.

Toronto skyrius ir centrinė raštinė atdara kas dieną nuo 9 val. ryto iki 6 val. vakaro. Sekmadieniais ir pirmadieniais uždaryta. Rašant mums laiškus, prašome rašyti anglų kalba.

Centrinė raštinė:

Ukrainska Knyha

962 BLOOR ST. W. — TORONTO 4, ONT.

Telefonas: LE. 4-7551

R. LANKAUSKAS

Klajojantis Smėlis

Apyšaka

(Tąsa).

Mano savijauta buvo kuo biaužiausia. Skaudėjo smilkinius, maudė širdį. Mane draskė prieštaringi jausmai: aš ir pykau ant Pušaitienės, ir stengiausi ją pateisinti. Vis dėlto ji Ingės motina. Kiekviena motina rūpinasi savo vaiku, ir mano poelgis iš tikrųjų galėjo pasirodyti jai baisus. Tačiau kodėl ji netiki manimi, kodėl netiki Inge? Mes niekuo nenusikalto. Nebent tiek, kad kartu praleidome naktį mieste. Bet tai atsitiko netikėtai. Aš neturėjau jokių tikslų ir neketinau suvėžioti ją. Po velnių, tad kodėl mane taip išplūdo?! Už ką?

Aš nebegalėjau ilgiau išbūti kambary, nes buvau per daug susijaudinęs ir prisilėgtas. Mano žvilgsnis sustojo ties dažais, kuriuos buvau pirkęs Klaipėdoje: mėlynos ultramarino, kobalto ir baltos cinkveiso tūbelėje gulėjo ant stalo, tarsi primindamos, man, kad turiu tapyti. Bet mano mintys nuolat grįždavo prie Ingės, ir klaidžiodamas po tyli, saulės svilnamą mišką, aš galvojau tikrai apie ją.

Kaitra buvo tiesiog nepakenčiama. Gamta sustingo, apmirė. nebyliai laukdama audros. Dulkių jkaitės smėlis, po kojomis lūžinėjo perdžiūvusios medžių šakos. Miškas duso, merdėjo, o saulė kaitino dar negailestinčiau, tarsi ketindama sudeginti visą žemę. Kartais danguje pasirodydavo vienas kitas debesėlis, kažkur toli sugriaudavo perkūnija, bet greitai debesėliai dingdavo, ir dangus vėl būdavo ryškiai mėlynas, grynas. Tai buvo iš tiesų nepaprasta vasara.

Jūros pakrantėje karštį švelnino vandens artumas, ir į pavakarę jau buvo galima dirbti. Ant šviesiaus smėlio gulėjo pilkai, mėlynai, raudonai ir oranžiniai išdažyti artelės motorlaiviai. Spalvos sudarė įdomų derinį. Aš nuotapiau nedidelį etiudą.

Ingės niekur nesimatė. Veltui visą vakarą aš tikėjaisi ją sutikti. Negalėdamas tvankiame viešbučio kambary užmigti, aš išėjau į gatvę. Pasukau į uostą. Čia visada man būdavo gera ir nenuobodu. Aš mėgdavau žiūrėti į ramų uosto vandenį su mirgančiais elektros šviestų atspindžiais, į žvejų motorlaivius ir valtį, prisišliejusias prie akmeninės krantinės, į tolumoje dūluojančias kopas.

Į uostą buvo atplaukusi

žemkasė. Dieną ji žvangėjo savo metaliniais sąnariais, kabindama iš dugno dumblą, bet dabar stūksojo, keistai nurimus, ir jokio triukšmo nesigirdėjo aplinkui. Keletas žalių lempų degė ant jos viršūnės. Fantastiškas žemkasės karkasas stūksojo į milžiniško geležinio žvėries skeletas.

Aš įlipau į seną barką, kuriuo žvejai plukdydavo šieną iš Nemuno lankų, ir atsigulčiau ant dugno. Kvepėjo perdžiūvusiu šienu. Aš žiūrėjau į dangų ir, rūkydamas cigaretę, galvojau apie Ingę. Ką ji dabar veikia? Kodėl neišeina iš namų. Nejaugi ji nebenori manęs matyti? Nejaugi nežino, kad aš kankinuosi? . . .

Ant krantinės pasigirdo kažkieno žingsniai. Ingė! Ne, tai buvo ne ji. Aš pakėliau galvą ir pamaciau tamsų moters siluetą. Ji laikė rankose sunkų blizgantį daiktą. Geriau įsižiūrėjęs, atpažinau Pušaitienę. Blizgantis daiktas buvo siuvamoji mašina. Ji apsižvalgė, ar niekas jos nemato, ir sviedė mašiną į vandenį. Garsiai suteliuskavo uosto vanduo, Pušaitienė apsisuko ir nuėjo namų link.

Iš pradžių aš nieko nesusipratau. Tikrai paskiau prisiminiau, kaip Pušaitienė prieš keletą dienų pasakė Ingei: "Geriau aš paskandinsiu mašiną uoste, negu parduosiu ją už pigią kainą. Ji man brangiai kainavo, ir aš neatiuosiu jos pusvelčiui, kad paskiau ja naudotų kokio nors ateivio boba."

Man pasidarė šaltoka. Aš išlipau iš barkaso ir nuėjau į viešbutį.

Pagaliau pakilo karštas vėjas. Marios subangavo, pasišiaušė: dangus pamažu niakėsi, įgaudamas niūriai gelsvą spalvą. Vėjas pūtė atkakliai, tolydžio stiprėdamas, šlamindamas perdžiūvusius medžių lapus, sūpuodamas valtį uoste. Nafta ir dumbliu pasmirdusi žemkasė griaudė be perstojo, o vilkikas, spaudydamas juodus dūmus, tempė į marios kupiną smėlio baržą.

Nuo ryto iki sutemų aš tapiau uostą ir tikrai vakare, nuovargio ir alkio nukamuotas, grįžau į savo kambarį viešbutyje, nešinas keiliais etiudais, kurie žvilgėjo dar nenudžiūvusiais dažais.

Mano kambaryje, prie lango, stovėjo Ingė.

— Labas, Inge, — linksmaj tariau aš, statydamas drobes palei sieną. — Kaip

tu čia įsibrovėi?

— Kambarys buvo neužrakintas.

— Gerai, kad atėjai. Aš pasiilgau tavęs. Tu nepyksti?

— Ne.

— O motina?

— Ji labai blogai kalba apie tave.

— Ir kuo gi aš jai nusikaltau?

— Tu niekuo nenusikalta. Ji tiesiog nemėgsta dailininkų.

— Netiesa. Prieš keletą metų, kai tu buvai dar mergaitė, mes gerai sugyvenom.

Ingė kalbėjo, žiūrėdama pro langą. Staiga ji atsigrįžo, ir aš pamaciau, kad jos akys be galo liūdno.

— Evaldai, motina gavo dokumentus. Rytoj mes išvažiuojam į Vokietiją. Aš atėjau atsisveikinti. . .

Ji pravirko ir kūkiodama puolė prie manęs.

Aš norėjau kalbėti, bet žodžiai man įstrigdavo gerklėje, o ji verkė garsiai, nevaldydama ašarų, nesigėdydama jų. Mane apėmė nevilts. Viskas nublanko, aptemo, neteko jokios prasmės ir tikslo. Į lango stiklą vėjas plakė nudžiūvusią alyvos šaką.

— Inge, — atsipeikėjęs tariau aš. — Tu nevažiuosi į Vokietiją. Aš neleisiu tavęs.

Ji nustojė verkėti ir lyg nustebusi pažvelgė į mane ašarotomis akimis.

— Neleisi?

— Taip. Mes negalime išsiskirti, Inge.

— O mano motina?

— Tegu ji važiuoja viena. Juk tu nenori važiuoti?

— Ne.

— Tu jau esi suaugusi mergina ir pati nuspręsi savo likimą. Motina neturi teisės priversti tave eiti prieš savo norą.

— Bet ji neleis manęs su tavim. . .

— Neprašyk jos sutikimo. Anksti rytą mes išplauksime garlaiviu, ir tavo motina jau negalės mūsų pavyti. Ingė dvejėjo.

— Ach, Evaldai, — atsiduso ji, lyg netikėdama, kad mano žodžiai gali išsipildyti. — Man tiesiog plyšta galva.

— Pamatysi, Inge, viskas baigsis gerai. Tu mokysies muzikos, o aš tapysiu paveikslus. Mes gyvensime laimingai. Argi tu netiki mani?

— Tikiu. Bet aš bijau palikti motiną. Mama sena, nesveika. . .

— Tu nepalieki jos. Tai ji palieka tave ir savo gimtąjį kraštą, savo namus, žemę. . .

Ją suviliojo tavo sesers laisvė, gražios nuotraukos ir noras praturtėti, nors jai čia nieko netrūko. Tikriausiai, vėliau ir gailės, taip pasielgusi, bet kažin, ar jai beužteks jėgų ką nors pakeisti.

O tu privalai pasirinkti savo kelią.

— Man baisiai sunku. . .

— Būk drąsesnė, Inge. — Tariau aš, apkabindamas ją ir glausdamas prie savęs. — Elkis taip, kad motina nieko neįtartų, o rytoj mes išplauksime iš čia. Aš laukstu tavęs prieplaukoj. Ateisi?

— Ateisiu, — po valandėlės tarė ji.

Ingė nuėjo namo. Lauke siautė vėjas, gaimiodamas smėlį pliku keliu. Marios šniokšdamos ritosi į krantą. Violetiniai debesys užgožė besileidžiančią saulę. Aš stovėjau prie lango, žiūrėdamas į tolstančią Ingės figūrą. Man buvo liūdna ir neramu.

— O —
Visą naktį mane kankino košmariški sapnai. Galų gale aš nubudau ir daugiau nebesumerkiau akių, bijodamas pramiegoti garlaivį.

Buvo dar labai anksti. Garsiai giedoję pirmieji gaidžiai. Švito rūškanas, apsiniaukęs rytas. Garlaisis turėjo išplaukti šesitą valandą. Iki jo išvykimo buvo valanda laiko. Aš uždegiau elektorą, atsiverčiau knygą ir pabandžiau skaityti. Laikas tarsi sustojo. Perskaitęs keletą puslapių, aš neatsimaniau nė vienos eilutės. Langų stiklai pamažu šviesėjo. Vėjas pūtė be atvangos. Keletas žvejų pražingsniavo gatvę į uosto pusę. Kimiai suūkė garlaisis.

Aš paėmiau į vieną ranką lagaminą, į kitą ryšulį su drobėmis, uždariau duris ir išėjau į gatvę.

Uoste jau ruko garlaivio kaminas, ir apsiniegojęs juoreivis vyniojo kažkokias virves. Keleivių beveik nesimatė.

Pastatęs ant krantinės lagaminą, aš užsirūčiau cigaretę ir ėmiau laukti Ingės. Ji vis nesirodė. Garlaisis turėjo išplaukti po dešimt minučių. Aš nuolat žvilgčiojau į laikrodį, nenuleisdamas akių nuo kelio, kuriuo laukiau ateinant Ingės.

Kelias buvo tuščias.

Garlaisis suūkė dar kartą, išpūtė dūmus į apsiniaukusį rytmečio dangų. Aš traukiau cigaretę po cigaretės: man apsvaigo galva.

Pagaliau pamaciau ateinančią Ingę ir vos nesusukau iš džiaugsmo. Bet ji nesisėse rankoje jokio ryšulėlio.

Ingė buvo išblyškusi ir smarkiai alsavo nuo greito ėjimo.

— Kodėl tu vėluojiesi? — paklausiau aš. — Garlaisis jau išplaukia.

— Evaldai. . . — Jos balsas buvo neatpažįstamas. — Naktį motinai pasidarė bloga su širdim. Aš negaliu. . .

— Inge!

— Ei, jūs, plaukiat ar ne? — riktelėjo jūreivis, nuimdamas tiltelį.

— Sudie, Evaldai!

Ingė užsidengė veidą rankomis, apsisuko ir, man nesuspėjus ištartį nė žodžio, pasileido bėgti keliu. Mergaitės kojos greitai sumirgėjo prieš mano akis, o paskiau ją uždengė gluosniai, ir aš daugiau jos nebemačiau.

Skambėjo gongas. Garlaisis, atitolęs nuo krantinės, sunkiai pūškuodamas, plaukė į marias.

Aš ilgai sėdėjau ant lagaminų, lydėdamas žvilgsniu garlaivį, kuris jau buvo toli mariose. Pagaliau jis pasidarė vos žiūrimas ir dingo už horizonto.

Pradėjo lynoti.

Kai lietus padidėjo, aš nuėjau į užkandinę ir čia išsėdėjau visą dieną, gerdamas vyną. Užkandinėje buvo daug žvejų: artelė mokėjo premijas už viršytą ungurių sugavimo planą. Čia buvo ir Kalvis, ir motoristas Artūras, ir kiti man pažįstami žvejai. Jie švaistėsi šimtinėmis; padavėja atnešdavo vis naujus vyno butelius; raudonas vynas spindėjo stiklinėse, vyrų veidai buvo įkaitę, akys blizgančios ir linksmos, o už langų kaitros nualintuose medžiuose šlamėjo lietus ir šniokstė įsižiūbavusios marios.

— Ar girdėjai? — kreipėsi į mane motoristas Artūras. — Pušaitienė su Inge išvažiavo į Vokietiją.

Aš nieko neatsakiau.

— Pūkštis neturi tūpti į svetimą lizdą, — tarė Kalvis. — Na, išgerkim, vyrai.

Mes gėrėme toliau; daug tuščių vyno butelių jau stovėjo ant stalo. Man atrodė, kad aš esu garlaivyje, o bangos siūbuoja jį į šalis ir mes plaukiame per malonų, šiltą rūką, pro debesyse paskendusias kopas.

Į vakarą lietus nurimo. Aš išėjau į gatvę. Gatvėje stovėjo autobusas. Dusliai stukseno variklis. Žvilgėjo šlapias grindinys. Pasidarė lengva kvėpuoti.

Aš įlipau į autobusą. Netrukus jis pajudėjo iš vietos, padarė posūkį ir ėmė kopti į kalną. Konduktorė pardavinėti bilietus.

Autobuse truputį užsnūdau ir pabudau tik tada, kai jau artėjome prie Klaipėdos.

Keltas nebeveikė: jūroje siautė septynių balų audra.

Prieplaukoje stovėjo daug sunkvežimių ir motociklas; juo atvažiavo jaunas vyrukas su mergina. Žmonės įdėmiai žiūrėjo į kitą įlankos pusę. Įlankoje nardė kateriai. Keleiviai mojavė jiems, bet jie praplaukdavo pro šalį.

Praėjo gerokas pusvalandis. Aš nebetekau vilties suspėti į traukinį. Sunkvežimiai grįždavo atgal. Milicininkas, kuris taip pat laukė kelto, darė ranka kažkokius ženklus.

aldai!
gė veidą ran-
o ir, man ne-
nė žodžio,
keliu. Mergai-
tai sumirgėjo
s, o paskiau
osniai, ir aš
bemačiau.

ngas. Garlai-
o krantinės,
amas, plau-

au ant laga-
as žvilgsniu
au buvo to-
liau jis pasi-
as ir dingo

dėjo, aš nu-
ir čia išsė-
gerdamas
nėje buvo
elė mokėjo
tą ungurių
čia buvo ir
stas Artū-
pažįstami
si šimtinė-
nešdavo vis
elius; rau-
dėjo stikli-
buvo įkai-
os ir links-
fritos nu-
se šlamėjo
sisiūbavu-

— kreipė-
stas Artū-
su Inge iš-
a.

akiau.
uri tūpti į
tarė Kal-
m, vyrai.
iau; daug
jau sto-
n atrodė,
je, o ban-
lis ir mes
onų, šilta,
pasken-

rimo. Aš
vėje sto-
sliai stuk-
gėjo šla-
darė leng

ousa. Ne-
is vietos,
nė kopti į
pardavi-

į užsnū-
ada, kai
laipėdos.
jūroje
ų audra.
ėjo daug
tociklas;
as vyru-
onės idė-
jlankos
dė kate-
vo jiems,
o pro ša-

usvalan-
ilties su-
unkveži-
Milici-
at laukė
žkokius

Bet štai mažas baltas mo-
torlaivis išplaukė iš kanalo
ir pasuko prie mūsų. Jis
plaukė labai greitai, šokinė-
damas nuo bangos ant ban-
gos lyg dailus žaisliukas.

Jam sunku buvo prisišvar-
tuoti priekrantinės, nes ban-
gos mėtė ir sukinėjo jį, gra-
sindamos sudaužyti.

Pirmasis šoko milicinin-
kas. Jis paėmė mano laga-
miną. Paskiau šokau aš, pa-
slydau ir vos nenusiritau į
jūrą. Moteris su vaiku neryž-
tingai stoviniavo ant kranto,
nenuleisdama baukštaus nuo
šėlstančių bangų žvilgsnio.
Jos vaikas sirgo; ji turėjo
skubėti pas gydytoją. Aš pa-
ėmiau iš moters vaiką, mili-
cininkas ištiesė jai ranką, ir
ji laimingai įlipo į motorlai-
vį, kuris ėmė greitai plaukti
į kitą įlankos pusę.

Po kelių minučių motorlai-
vis sustojo kanale, aš išlipau
ant kranto ir nuskubėjau į
geležinkelio stotį.

Ruduo buvo gražus, saulė-
tas, medžiai mieste gelto pa-
mažu. Bet vasara jau buvo
praėjusi, ir kiekvieną rytą,
eidamas į savo atelje, aš pa-
matydavau ant šaligatvio vis
daugiau prikritusių lapų, ku-
rie liūdnei čėžėjo po mano
kojomis. Parduotuvėse kve-
pėjo obuoliai ir daržovėmis.
Moteris Katedros aikštėje
pardavinėjo paskutines gė-
les. Dangus vis dar buvo
giedras, šiltas, naktys ra-
mios, žvaigždėtos; ištisomis
savaitėmis nenukrisdavo nė
lašelis lietaus.

Atelje ant molberto stovė-
jo pradėtas paveikslas. Aš
tapiau jį, negailėdamas jėgų,
ir kasdien drobėje vis labiau
ryškėjo grižtančių iš žūklės
žvejų figūros, o už jų, fone,
jūra ir kopų viršūnės. Man
neblogai sekėsi: aš tikėjau
užbaigti paveikslą rudens
parodai.

Vakarėjo. Leidosi saulė.
Pilkėva prieblanda smelkėsi
į atelje. Kažkur graudžiai
skambėjo varpas. Aš numė-
čiau teptuką ir priėjau prie
didžiulio lango. Atelje buvo
trečiame namo aukšte. Iš
čia matėsi balti, auksu tvis-
kantys senojo Vilniaus bokš-
tai, daugybė raudonų stogų,
naujų statybų pastoliai ir
milžiniški, gerves primenan-
tys kranai. Jie buvo aukštai
iškilę virš namų.

Į atelje įėjo mano drau-
gas ir padavė man laiška. Jis
šandien grįžo iš Nidos. Laiš-
kas tenai keletą savaičių iš-
gulėjo pašte.

Aš greitai pažvelgiau į lai-
ską: mano širdis ėmė pašėlu-
siai plakti. Laiškas buvo iš
Vakarų Vokietijos. Ingė!
Drebančiais pirštais atplė-
šiau laiška.

"Evaldai!
Kažin, ar tu gausi mano
laišką. Gal jau būsi išvažia-
vęs į miestą, o aš juk neži-
navu Tavo adreso.

Evaldai, rašau Tau, nes
neturiu kam pasipasakoti sa-
vo minčių ir bijau, kad jų
niekas nesupras. Mes nuva-
žiavome laimingai, bet grei-
tai prasidėjo visokiausios ne-
laimės. Vakare, einant iš
banko, mus užpuolė revolve-
riais ginkluoti vyrukai ir at-
ėmė pinigus. Mama iš susi-
jandinimo susirgo. Dabar
mamos sveikata truputį pa-
gerėjo, bet daktaras sako,
kad jos širdis bloga.

Mano sesuo neseniai išsi-
skyrė su vyru, kuris nori ją
iškraustyti iš namo, nes na-
mas priklauso jam. Mes gy-
vename barakuose, miesto
pakrašty. Visi jį mus žiūri
skersomis, ir niekam mes ne-
reikalingi. Vargais negalais
aš gavau šiojį tokį darbą,
— einu į namus pas vokiečių
tvarkyti kambarių, virti pie-
tų ir plauti indų. Jie gyvena
turtingai. Turi didelį riebų
ir piktą buldogą, kuris pir-
mąją dieną apkandžiojo me-
ne. Vokietės vyras advoka-
tas. Po pietų abu važiuoja
pasivažinėti už miesto juoda
blizgančia mašina, o aš tu-
riu šerti šunį ir saugoti na-
mus, nes jie labai bijo va-
gių.

Kokia aš būčiau laiminga,
jeigu sugrįžčiau į Lietuvą,
kurios taip pasiilgau. Nakti-
mis sapnuoju Nidą ir kopas,

o dieną, kai niekas nemato
verkiu, prisimindama savo
tėviškę. Teisingai Tu sakei,
Evaldai, — nereikėjo mums
niekur važiuoti. Dabar ir
mama, gal būt tai supranta,
tik nenori prisipažinti pada-
rius klaidą.

Bet aš čia nepasiliksiu.
Evaldai, labai Tavęs prašau,
suzinok, kaip galima sugrįž-
ti atgal ir parašyk man. Aš
trokštu čia kaip tos žuvytės
akvariume, kuris stovi
advokato namuose. Mieste
vakarais mane užkabinėja
amerikiečių kareiviai. Jie
tempia merginas sukoti į ba-
rus.

(Laiško raidės sumirgėjo
prieš mano akis.)

Evaldai, padėk man su-
grįžti. Aš Tau visuomet bū-
siu dėkinga. O gal Tu jau
užmiršai mane ir susirūdai
kitą merginą?

Bet Tu juk norėjai, kad
mes būtume kartu..."

Aš sulankščiau laiška ir į-
sidėjau į švarko kišenę.

Mes būsime kartu. Inge.
Mūsų išsiskyrimas tik laikin-
as. Niekas negalės sutrukdy-
ti mums susitikti. Praeis
gal mėnuo, gal daugiau — tu
vėl pamatysi tėviškės dangų,
o aš pažvelgsiu į tavo akis.
Kopos tebėra tos pačios, ir
jūra tokia pat mėlyna.

Ivairiais Klausimais

J. Kardelio Nepriklausoma
Lietuva bando šaipytis iš
pranešimų, kad Tarybų Lie-
tuvijoje, kaip ir visoj Tarybų
Sąjungoj bus atleisti pilie-
čiai nuo taksų nuo pajamų.

Girdi, valstybė viską valdo
ir pasiima kiek reikia.

Tai labai negudrus sam-
protavimas.

Nesvarbu kas ką valdo.
Kada žmogus atleidžiamas
nuo taksų, tai reiškia, kad
jam nereikia jų mokėti, tie
pinigai palieka jo kišenę.

Lai pabando tai padaryti
Kanados vyriausybė, jeigu ji
tokia gudri.

Penki atundaliai katalikų
dvasiškijos Kuboje yra im-
portas iš Ispanijos. Yra ir
amerikiečių dvasiškij.

Bet šie ateiviai nori dik-
tuoti Kubos vyriausybei, ką
ji turi daryti.

Kastro visai teisingas, ka-
da jis sako kad Kubos katali-
kų dvasiškija pildo Ispani-
jos diktatoriaus užgaidas.

Ateinančiais metais Kana-
doje bus sukurta nauja
darbo žmonių partija. Ją or-
ganizuoja CCF (socialdemo-
kratai) ir unijų viršininkai.

Kadangi daugumos unijų
Kanadoj viršininkai yra tarp
tautinių unijų pareigūnai,

skirti Jungtinėse Valstijose
esančių centrų, tai kyla klau-
simas, kap bus su ta parti-

ja, kuomet joje unijų virši-
ninkai pradės vis didesnį
balsą turėti?

Tie viršininkai, kaip žino-
me, turi laikytis ne tik kons-
titucijų, bet ir suvažiavimų
nutarimų, kurie dažnai būna
nesuderinami su Kanados
žmonių interesais ir nusista-
tymu.

Bensone, Arizonoj, yra
maža religinė sekta, kurios
vadovai buvo įsitikinę, kad
jvyks atominė ataka. Apie
100 žmonių sugūžėjo į slėp-
tuves ir laukė, kada prasidės
atominė ataka.

Praėjusią savaitę, išbuvę
slėptuvėje 42 dienas, šie
"pranašai" išlindo ir susirin-
kė į savo maldnamį padėko-
jo dievui, kad išgelbėjo nuo
pražūties.

Dar vienas faktas, kaip
visoki religiniai pusgalviai
žmones sukladina.

Tarybų Sąjunga išvijo a-
merikietį "turistą" Robertą
Kristnerį. Jis sučiuptas fo-
tografuojant, planus darant
ir kitas militarus informacijas
rekorduojant.

Buvo atsitikimų, kad tu-
ristai platino gatvėse ameri-
kinus laikraščius, biblijas.

Tai vis neturistiški poel-
giai. Tai bukapročių darbas.
Jie mano, kad tuomi įvyk-
dys revoliuciją.

Dvasininkai Turi Dirbti

N. Aukštuolis

Tur būt niekad istorijoje
nebuvo tokio susirūpinimo
religija, kaip šiuo laiku.
Kiekviename didlapyje rašo-
mi ilgiausi straipsniai, ver-
kiant dėl religijos, ypač ti-
kinčiųjų laisvės religinius
reikaluos.

Globe and Mail ir kituose
Kanados didlapiuose pasiro-
dė labai daug straipsnių apie
religiją Kinijoje. Faktinai,
tai ne apie religiją, o apie
religijų skelbėjų padėtį, apie
įvairių religijų dvasininkijos
padėtį. Korespondentai bai-
siai susirūpinę, kad Kinijoje
dvasininkai, vienuoliai, vie-
nuolės ir davatkos, turi taip
pat ir fizinį darbą padirbėti.
Tai esanti didžiausia tų vi-
sų nelaimė. Girdi, budistams
neleidžiama gyventi virš pa-
saulio.

Bet, iš kitos pusės žiūrint,
tai nėra tas taip bloga. Dar-
bas padeda visiems tingi-
niams sutvirtėti fiziniai. Kas
esą blogiausia, tai kad ir pa-
tys dvasininkai pripažįsta,
kad Kinijos komunistai veda
gerą politiką. Dvasiškija, su
mažomis išimtimis, prita-
rianti komunistų politikai.

"Naujame Kinijos budiz-
mo pasirodyme" sako budis-
tų pirmininkas Kinijoje, Shi-
rob Jaltso, "budistų protavi-
mas pasikeitė, todėl budistų
papročiai ir apsiėjimas da-
bar skirtingi, negu kad bu-
vo pirmiau.

"Nuo išlaisvinimo dieny,
partijai vadovaujant, ir kaip
pasėka politinio studijavimo
ir eilės judėjimų, budistai pa-
sadarė didesni patriotai, pa-
didino savo politinį sąmonin-
gumą".

Budistai vienuoliai ir vie-
nuolės verpia ir audžia, dara
žaislus, elektrines priemones
miestuose ir ant farmų, so-
diną miškus provincijose.
Nekurie vienuoliai ir vienuo-
lės pasirodė labai gerais dar-
bininkais. Praeityje, sako
Jaltso, budistai "nesuprato
budistų doktrinos".

Pirmiau budistai gyvenę
išnaudodami kitus, o dabar
jie išsižadėję gėdingo ir pa-
razitinio gyvenimo.

Vienuoliams ir vienuolėms
mokama tiek pat, kaip ir ki-
tiems, jeigu jie dirba lygio-
mis su kitais. Bet jiems lei-

Ciangkaišekininkų laikraš-
čio Kanadoje leidėjas skun-
džiasi, kad jiems nesiseka
pasigauti Kinijos operos da-
lyvius, kurie lankosi Kana-
doje, ir atversti.

Anksčiau jie bandė atvers-
ti Raudonojo Kryžiaus at-
stovus, bet veltui.

Gerai tie žmonės sako, kad
skęstančiam ir šiaudas didė-
lis dalykas.

džiama melstis rytais ir va-
karais.

Be abejonės, kaip kores-
pondentai nurodo, dvasiški-
ja nebetur tiek daug laiko
religijai propaguoti.

Bet tikintieji traukiasi nuo
religijos, nežiūrint to, kad
dvasiškiai pasikeitė, pasida-
rė patrijotais. Koresponden-
tas rašo:

"Pekingė ir Sanghajuje aš
lankiau budistų maldnamius.
Daugiausia jie buvo tušti.
Kinijos sostinė ir paylinkėj
yra daug gražių senoviskų
maldnamių — Azuro Debe-
sų, Miegančio Budos, Lamos,
Saulės ir Mėnulio Altoriai,
Dangaus Namai, Žemės Al-
torius.

"Siose vietose būna daug
turistų, ypač sekmadieniais,
kaip užsieniečių, taip ir kinie-
čių. Bet jie ateina iš žingei-
dumo, o ne melstis".

Apšvieta, laisvė protauti
ir kritiškai žiūrėti į religijas
atidaro akis daugeliui.

Mokslo ir Technikos Naujienos

Mikrofonas...
Žmogaus širdyje

Vargu ar kas patikės,
kad mikrofonas gali patekti
į jūsų širdį ir iš ten praneš-
ti jos būklę. Tačiau tai fak-
tas. Tokį mažytį mikrofoną
sukūrė TSRS Mokslų akade-
mijos Terapijos instituto
mokslininkai, kuriems vado-
vavo prof. Savčenkovas.

Pagalvokime tik, kad to-
kio ultramikrofono skers-
muo siekia vos 2 milimetrus.

Tačiau, kam jis buvo reika-
lingas? Pasižiūrėkime, kas
vyksta operacinėje. Chirur-
gas įvedė ultramikrofoną į
ligonio veną. Rentgeno apa-
rato ekrane aiškiai matome,
kaip jis juda širdies krypti-
mi. Mikrofonas įjungiamas
automatiškai. Operacinėje
aiškiai girdėti širdies plaki-
mas. Naujas metodas šir-
džiai tirti pavadintas rentge-
nofonodiagnostika. Ir čia e-
lektronika tarė savo žodį. Ji
įgalino užrašinėti visą šir-
dies veikimą per mikrofoną
filmos juostoje, magnetofo-
no juostoje ir oscilografo ek-
rane, nes garsiakalbis regis-
truoja net silpniausius šir-
dies užesius. Mažytį mikro-
foną galima įvesti ne tik į
širdį, bet ir į skrandį. Tai į-
galina registruoti mažiausius
šio svarbaus organo
svyravimus.

VIENTIANE. — Kai ku-
rie generolai, ištikimi užsie-
nio imperialistams, vis suo-
kalbiauja prieš naują Lao-
sos valdžią.

Pranešimai

Toronto, Ont.

Susirinkimas ir filmos

Kanados Lietuvių Literatūros Draugijos Toronto kuopos narių ir šios draugijos veikla įdomaujančių lietuvių susirinkimas įvyks rugpjūčio (August) 25 d., ketvirtadienį, 8 val. vakare. Lietuvių salėje, 160 Claremont St.

Šio susirinkimo pajvairinimui bus parodyta dar niekad Toronte nerodyta neseniai gauta iš T. Lietuvos lietuviška filma.

Visus draugijos narius es prašome pačius dalyvauti ir pasikvieskite kartu dalyvauti savo draugus ar pažįstamus.

Kuopos Valdyba

Puikus Labor Festivalis

Praeitą sekmadienį, rugpjūčio 21 d., Palermo - Ukrainų vasarvietėje Toronto ir Hamiltono pažangūs darbo žmonės suruošė tarptautinį vasarinį rengimą, 27-tą metinį Labor Festivalį.

Sis festivalis savo skaitlingumu, programos įvairumu ir visuomeninių reikalų aptarimu pralenkė daugelį pirmesnių tokių rengimų. Tūkstančiai darbo žmonių iš Toronto, Hamiltono ir apylinkės tikrai gražiai praleido praeitą sekmadienio popietį. Įvairios sportinės lenktynės, jaunimo ir senesnio amžiaus atletinės mankštos - gražūs pasirodymai neleido niekam

nuobodžiauti. Įvairių tautų daug kanadiečių bedarbių, kurių skaičius ateinančią žiemą gali pasiekti milijoną", - pabrėžtinai sakė Tim Buck.

Niekad pirmiau darbo žmonių parengimų programoje nepasirodė Kanados indijonai labai gražiai save atsirekomendavo su savo pranešimu apie jų tautos istorinę praeitį, apie jų išstūmimą iš viešo visuomeninio gyvenimo ir suvarymą į rezervacijas, iš kurių vienos, apgyvendintos prie Grand upės, kur jų esą apie 6,000, šio festivalio programoje jų keturi asmenys gražiai pasirodė netik su pranešimu, bet ir savo tautiniais šokiais. Tai buvo ne tki svarbus ir įdomus jų išpildytas programos numeris, bet ir labai gražiai publikos sutiktas.

Kanados Komunistų Partijos vadas Tim Buck pasakė įdomią prakalbą peržvelgdamas tarptautinę padėtį, žmonių progresą ir Kanados valdžios daromus kenksmingus žygius dėl Kanados ir jos žmonių. "Kada Kanadai ir jos žmonėms reikalinga taikos gynimas ir tarptautinių santykių gerinimas, tai valdžia pildydama karo ruošėjų užgaidas, vieton prašytos medicinos ir mokslinės pagalbos, pasiuntė į Kongą kariuomenės dalinius, dėl kiršinimo santykių negrų prieš baltuosius", - pareiškė Tim Buck. "Kada dešimtys tūkstančių Kanados biednesnių šeimų gyvena griūvančiose lūšnose, tai Kanados valdžia perka Bomarc raketas, kurių vienos kaina galėtų pastatyti dėl 1.200 šeimų naujus butus ir suteiktų darbus dėl

Ši festivalį kaip tokį negalėjo nematyti ir didlapių reporteriai, kurių dėka Toronto naktinis didlapis Globe and Mail įtalpino festivalio penkių špaltų dydžio paveikslą ir daliną aprašymą Tim Buck prakalbos.

Festivalį užbaigiant buvo išleistas festivalio Didysis Laimėjimas, pilnai apmokėtas tūras po Europą 29 dienoms vienam asmeniui. Šis laimėjimas teko hamiltoniečiui N. Sovolski'ui, turėjusiam bilietą Nr. 24,905.

Kostas K.

Waterbury, Conn.

Pensjonierių Gegužinė. LDD Konferencija Operetė Išėjis

Rugpjūčio 23 dieną įvyko pensjonierių gegužinė, kurioje ir man teko dalyvauti. Gegužinė man patiko. Sutikau daug seniai nematytų žmonių ir paspaudėm dešinę.

Viskas buvo veitui - valgis, gėrimas ir nuvežimas ir parvežimas. Visko buvo užtektinai visiems. Kurie norėjo, galėjo namiškiams parvežti.

Labai gerai, kad jaunesni nepamiršta senųjų, surengia tokius rengimus.

Akių ir Akių Specialistas

J. E. Merritt & Son

Optometristai - Optikai
Valandos: 9-12 ir 1-6
Treč. po piet uždaryta
Antradienį, Ketv. ir Penkt. vakarais
pagal susitarimą.
Tel. LE. 5-6100
1149 Dundas St. W.
Toronto, Ont.

FRANK VASS, B.A.

Advokatas - Notaras
Suite 403 455 Spadina
Ofiso tel. WA. 2-6111
Res. - CL. 1-0651
Toronto

J. LUNSKY

AKIŲ SPECIALISTAS
Egzaminuoja akis, iširta akių nervus, nuo kurių patenka nervuotumas ir galvos skaudėjimas. Pritaiko akinius.

470 College W., Toronto
Tel.: WA. 1-3924

Šiandien buvau mieste ir laukite spalio 23 dienos, o girdėjau kalbančius apie praeitos dienos parengimą. Visi patenkinti, žmonių galėjo būti 1,000 ar daugiau.

Lietuvių Darbininkų Draugijos Conn. valstijos apskrities konferencija įvyks spalio 16 dieną, 103 Green St., Waterbury. Pradžia 11 valandą dieną.

Spalio 23 dieną, 103 Green St., Waterbury, įvyks perstatymas operetės "Išėjis", kurią suvaidins Worcesterio Aido Choras, vadovaujamas gabaus dirigento Jono Dirvelio.

Taigi, visi Waterburio ir kitų miestų meno mylėtojai įsitęmykit dieną ir vietą ir

Worcesterio Aido Choras savo pareigą atliks gerai ir patinksminis mus.

J. Strižauskas

Pardavimui

City Limit Namai

Nauji moderniški dviejų aukštų namai su dviem miegamaisiais, padalintu sklepu, akmeniniu priešakiu. Igi lotai su medžiais. Geroj vietoj netoli maudynių. Visi patogumai. Pasiziūrėkit modelio namo 87 Victoria Park Ave. pavakariais arba pasikambinkit statytojui: LE. 3-6594. Vakariais: CH. 7-8827. Toronto.

Laidotuvių Reikale Kreipkitės Pas

Bates & Dodds

FUNERAL SERVICE LIMITED

A. E. RAPER, Managing Director

931 QUEEN ST. W. - Toronto - EMpire 3-0631

Lietuviška Valgykla

UNION CAFE

387 SHERMAN AVE. N. HAMILTON, ONT.

Sviežias Maistas. Ceras Pasirinkimas Įvairių Lietuviškų Valgių. Turime Kambarių Apsistojimui.

Savininkas Ch. Patpalas
Telefonas: LA. 46917

PARDUODAME

ŠVIEŽIA MEDŲ

T. R. MacNaughton, Meadowvale, Ont.

(Westoniečio K. Doveikos žentas)

Torontiečių patogumui, mūsų bičių medaus galima gauti Lietuvių salėje, 160 Claremont St.

Lietuvis Stogu Dengėjas

Abest Roofing & Tinsmithing Co.

141 FIRST AVE. Tel. HO. 6-8252

Toronto 8, Ont.

Dengiam naujus ir taisome senus stogus, vandens nutekėjimus (eavstrough) ir atliekame visokius skardos darbus.

Savininkas C. SWANKAS

LIETUVIS PLUMBERIS

J. Lisauskas

Įrengiam Aliejinį Apšildymą
Atliekam Kitus Plumberio Darbus
Darbas Garantuotas - Priinama Kaina

148 WESTMINSTER AVE. Tel. LE. 2-5191
Toronto

Lilia Flower Shop

630 QUEEN ST. W. TORONTO

Specializuojamės Prirengime Gėlių Vestuvėms, Laidotuvėms ir Kitiems Reikalams.
Telefonas EM. 6-4183

Advokatas - Notaras

WILLIAM PALAMAR

Suite 133

17 QUEEN ST. E. TORONTO

Office EM. 2-1941 - Telefonas - Res. EM. 6-1743

Visokių Pienu Produktų Krautuvė

Modern Dairy

847 COLLEGE ST. TORONTO

Telef.: LE. 6-1429

Taipgi didelis pasirinkimas visokių sausainių, maisto produktų.

Savininkai: A. A. Kuktai